

**UCHWAŁA NR XXVII\266\2012
RADY GMINY LUBACZÓW**

z dnia 30 listopada 2012 r.

w sprawie zatwierdzenia Sołeckiej Strategii Rozwoju Wsi Basznia Dolna.

Na podstawie art. 7 ust. 9, 10 i 17 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. z 2001 r. Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz na podstawie uchwały Nr 148/3459/12 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie Szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej z Budżetu Województwa Podkarpackiego w 2012 roku w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2011-2016

Rada Gminy Lubaczów uchwała, co następuje:

- § 1.** Zatwierdzić Sołecką Strategię Rozwoju Wsi Basznia Dolna w brzmieniu załącznika do uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały zleca się Wójtowi Gminy Lubaczów.
- § 3.** Nadzór nad realizacją uchwały powierza się Komisji Budżetowej Rady Gminy Lubaczów.
- § 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Roman Cozac

Załącznik do uchwały
Rady Gminy Lubaczów
Nr XXVII/266/2012
z dnia 30 listopada 2012 r.

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU WSI BASZNIA DOLNA NA LATA 2012 -2017

LIPIEC 2012

Spis Treści

Wstęp.....	3
1. Karta diagnozy zaawansowania odnowy wsi	4
2. Analiza zasobów	6
3. Analiza SWOT	13
4. Analiza potencjału rozwojowego wsi	20
5. Program długoterminowy	33
6. Program krótkoterminowy	37
7. Projekty infrastrukturalne planowane do realizacji na terenie miejscowości Basznia Dolna w latach 2012 -2017	38
8. Informacje dodatkowe	38
Bibliografia.....	39

Wstęp

Celem planowanych warsztatów dla liderów odnowy wsi jest wskazanie mieszkańcom nowych możliwości w działaniu na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Istotą jest spojrzenie na wieś jako miejsca występowania szeregu zasobów materialnych i niematerialnych, których odpowiednie wykorzystanie może świadczyć o sukcesie miejscowości i umożliwić jego dalszy rozwój. Warunkiem efektywnego funkcjonowania Programu Odnowy Wsi w województwie podkarpackim było sformalizowanie zasad uczestnictwa i wymagań w stosunku do uczestników. Przyjęcie tych zasad nastąpiło 22 lutego 2012 roku przez Zarząd województwa podkarpackiego. Zasady uczestnictwa w programie Odnowy Wsi w województwie podkarpackim zawierają rozwiązania pozwalające na jakościową ocenę efektywności programu oraz wprowadzają narzędzia pogłębionej oceny ilościowej i jakościowej umożliwiające ustalenie zaawansowania procesu odnowy wsi oraz efektów rzeczowych.

Główne cele Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi:

1. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskich.
2. Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego.
3. Modernizacja przestrzeni wiejskiej.

1. Karta diagnozy zaawansowania odnowy wsi

Karta diagnozy zaawansowania odnowy wsi BASZNIA DOLNA

w gminie LUBACZÓW

Mieszkańców: 970

Faza odnowy	Zakres działań	*	Rozwój organizacyjny	*	Sterowanie rozwojem	*
	Brak działań		Istnieje tylko rada sołecka,		Brak planowania działań w wymiarze całej wsi	x
	działania fragment. lub dot. wąskiej grupy		Rozproszone działanie organizacji			
A Inicjalna	Działania spontaniczne		Zawiązana grupa odnowy wsi,		Opracowanie planu i programu odnowy dla całej wsi	
	Porządkowanie wsi	x				
	Projekty startowe (z programu krótkoterminowego)	x		x	Planowanie w krótkim horyzoncie czasowym	
	Przekonywanie mieszkańców do idei odnowy wsi i integrowanie wokół pierwszych przedsięwzięć	x	Podejmuje się kroki na rzecz skoordynowania działań organizacji we wsi			
B Początkowa	Różnorodne projekty (z programu długoterminowego) nastawione na usunięcie podstawowych barier i zaspokojenie głównych potrzeb		Liczna grupa odnowy wsi (skupia przedstawicieli organizacji i instytucji)	x	Systematyczne planowanie działań, (np. roczne plany rzeczowo-finansowe, kalendarze imprez)	
			Zawiązane stowarzyszenie na rzecz rozwoju (odnowy) wsi	x	Wykorzystywanie gminnych instrumentów wsparcia	x
	Pobudzenie mieszkańców do odnowy własnych posesji.	x	Skoordynowane działanie organizacji obecnych we wsi		Proste instrumenty komunikacji wewnętrznej	x
C Zaawansowana	Projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi	x	„Koalicja” organizacji i instytucji na rzecz odnowy wsi		Projektowanie działań (projekty)	
	Projekty wyróżniające wieś, kształtuje się centrum wiejskie	x	Liczne stowarzyszenie odnowy wsi		Pozyskiwanie środków zewnętrznych	
	Powszechne zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne.			x	Systematyczne planowanie rozwoju (aktualizowanie planu i programu o.w.)	
	Powszechna odnowa prywatnych posesji.		Animacja aktywności poszczególnych grup mieszkańców		Rozwinięta komunikacja wewnętrzna	
D Całościowa	Lokalnie oraz regionalnie powiązane ze sobą projekty wywołujące efekt synergiczny (nacisk na tworzenie miejsc pracy)		Stowarzyszenie odnowy wsi instytucją rozwoju lokalnego (Centrum Aktywności Lokalnej)		Kompleksowe i szczegółowe planowanie przestrzenne	
	Ukształtowane „centrum wiejskie”		Rozwój wsi oparty na aktywności kluczowych grup mieszkańców (rolników, przedsiębiorców, młodzieży, kobiet) i stowarzyszeń		Powszechny udział grup mieszkańców w strategicznym planowaniu rozwoju	
	Świadome kształtowanie czynników rozwoju (np. wykorzystania odnawialnych energii)				Rozwinięta promocja oraz komunikacja z otoczeniem	

	Projekty kreujące „wieś tematyczną”,				Instrumenty wsparcia działań prywatnych	
	Dostosowanie projektów prywatnych do programu odnowy wsi.					

* Wstaw X gdy spełnia warunek

Data 05.07.2012 Sporządził Piotr Bębenek

2. Analiza zasobów

ANALIZA ZASOBÓW CZ I				
Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
1	2	3	4	5
Przyrodniczy				
walory krajobrazu, rzeźby terenu	<ul style="list-style-type: none"> – Sołectwo położone na Płaskowyżu Tarnogrodzkim będącym częścią dużego mezoregionu fizycznogeograficznego leżącego w południowo-wschodniej Polsce i zachodniej Ukrainie. Stanowi on wschodnią część Kotliny Sandomierskiej, swoją nazwę Mezoregion czerpie od miasta Tarnogród; – Powierzchnię terenu – tworzy płaskowyż z pofałdowanymi wysoczyznami, które osiągają wysokość od 220 do 280 m n.p.m. (maksymalnie 284 m), a względnie od 30 do 60 m; – Rzeźba terenu jest głównie monotonna, urozmaicona wałami piaszczystymi i pagórami wydmyowymi - głównie wydmy paraboliczne - jak np. Smerecka Góra (229 m) czy Wilcza Góra (230 m). 			x
stan środowiska	<ul style="list-style-type: none"> – Sołectwo w małym stopniu narażone na zanieczyszczenia przemysłowe, odpady komunalne czy zanieczyszczenia powietrza. Zjawisko to podyktowane jest niewielkim uprzemysłowieniem obszaru, w którym jest położone sołectwo; – Wszelkie odpady wytwarzane są głównie w gospodarstwach domowych. Niewielka jest także ilość odpadów uciążliwych dla środowiska, a te już wytworzone są we właściwy sposób zagospodarowywane; <p>Istotnym zagrożeniem środowiska naturalnego był teren po byłej kopalni siarki „Basznia”. Dzięki staraniom władz powiatu i gminy został rozpoczęty proces rekultywacji terenu i trwa on nadal. W związku z tym procesem zostały zabezpieczone odwierty i na dzień dzisiejszy zagrożenia nie ma</p>			x
walory klimatu	<ul style="list-style-type: none"> – Klimat zbliżony jest do panującego w Kotlinie Sandomierskiej - należy do typu klimatu pochodzenia atlantyckiego, rejonu klimatycznego podgórskich nizin i kotlin. Klimat ten jest stosunkowo łagodny, o najdłuższej zimie i 		x	

	<p>najkrótsze w lecie w kraju;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Przeciętna temperatura w ciągu roku na tym obszarze wynosi +8°C, a najwyższa temp. lipca wynosi +23°C. Dni z temperaturą powyżej 0 jest 270 do 285 w roku. Okres zalegania pokrywy śnieżnej trwa 50-70 dni, a jej grubość wynosi 40-60 cm; – Przeciętna ilość opadów jest na nizinnych terenach lubaczowskich najniższa w województwie podkarpackim i wynosi około 600 mm – na Rostoczu około 700 mm; – Panujące wiatry na tym terenie to wiatry południowo-zachodnie i zachodnie. Średnia prędkość wiatru wynosi ok. 2,3-3,5m/sek. Zarówno średnie temperatury, opady atmosferyczne jak i panujące wiatry stwarzają na ogół korzystne warunki wzrostu i rozwoju tutejszych drzewostanów; – Mało korzystne warunki klimatu lokalnego mają doliny, zagłębienia, łąki i pastwiska wilgotne ze względu na gorsze warunki termiczno-wilgotnościowe, stagnację okresowych mgieł i ze względu na wpływ i stagnacje chłodnych mas powietrza. 			
walory szaty roślinnej	<ul style="list-style-type: none"> – W lasach występują praktycznie wszystkie siedliska leśne wilgotne i bagienne, dominującymi siedliskami są bór mieszany wilgotny, las mieszany wilgotny i ols typowy; – Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna, z wyjątkiem olsu, gdzie dominuje olsza 			x
cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	<p>Jeśli chodzi o środowisko przyrodnicze to miejscowość leży na skraju Kotliny Sandomierskiej przylegając do Rostocza; w niedalekiej odległości znajduje się rezerwat przyrody Kamienne, w którym występuje zespół świetlistej dąbrowy <i>Potentillo albae</i>-Quercetum z licznymi chronionymi i rzadkimi roślinami w runie - jedyne zbiorowisko leśne w Polsce reprezentujące kserotermiczne lasy i zarośla. Głównym obszarem występowania tych zbiorowisk są śródziemnomorskie obszary Europy. W Polsce zbiorowiska te są spotykane rzadko. W Hucie Kryształowej znajduje się zabytkowa aleja lipowa z pomnikowymi lipami prowadząca do nieistniejącego dworu Andruszowskich.</p>			x
świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)			x	
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				x
wody podziemne				
gleby	<ul style="list-style-type: none"> – W Baszni występują gleby ciężkie o podłożu gliniastym o dobrej kulturze rolnej, jedynie w 		x	

	<p>części występują piaski, gleby bielcowe i pseudobielcowe. W dorzeczach rzek znajdują się gleby madowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tereny te nadają się pod uprawę prawie wszystkich rodzajów zbóż oraz pod sadownictwo i warzywnictwo 			
kopaliny	Złoże siarki rodzimej; złoża glinki			x
walory geotechniczne				
Kulturowy				
walory architektury	<p>Miejsce po cerkwi p.w. Soboru Przenajświętszej Bogarodzicy (uporządkowane cerkwisko); rządówka oraz spichlerz na terenie byłego folwarku Gołuchowskich w Baszni Dolnej; kościół parafialny; wieża ciśnień – wybudowana w 1954 r. na potrzeby zaopatrzenia parowozów w wodę; zabytkowy cmentarz greckokatolicki; zabytkowe kapliczki przydrożne</p>		x	
walory przestrzeni wiejskiej publicznej	<ul style="list-style-type: none"> – Wieś o charakterze „łańcuchówki” - złożona z kilku części i przysiółków, które obecnie noszą nazwę ulic: Jana III Sobieskiego, Mierzwy, Szkolnej, Wiejskiej, Sportowej, Leśnej, Kolejowej i Osiedla Sportowego; – Jedyną na terenie gminy Lubaczów budowlą nawiązującą do dworców szlacheckich jest rządówka w Baszni Dolnej. Istnieje ponad 100 lat. Została wybudowana, gdy właścicielami wsi była rodzina Gołuchowskich. Jest budowlą o eklektycznym charakterze „ z fasadą o wąskim ryzalicie i dwuspadowym, naczółkowym" dachu, w którym umieszczono drewnianą dekorację architektoniczną o cechach tzw. „alpenstilu”; – Eklektyczny charakter posiadają inne budynki leżące w pobliżu rządówki, gorzelnia, czworaki i pochodząca z I ćwierci XX w. stajnia. Ciekawym obiektem w grupie budynków kolejowych są zabudowania na obu stacjach kolejowych, czy nieużytkowana już wieża ciśnień. Była to jedyna wieża na trasie Przeworsk - Bełżec, z której korzystały popularnie niegdyś ciuchcie zaopatrując się w wodę. 			x
walory przestrzeni wiejskiej prywatnej			x	
zabytki i pamiątki historyczne	<p>Należy do najstarszych miejscowości w powiecie lubaczowskim. Ślady osadnictwa sięgają czasów prehistorycznych o czym świadczą wykopaliska archeologiczne w rejonie Osiedla Sportowego; Krzyż upamiętniający zniesienie pańszczyzny w 1848 roku;</p> <p>Kapliczka św. Jana Nepomucena;</p> <p>Cmentarz grecko-katolicki;</p> <p>Cmentarz rzymsko-katolicki;</p> <p>Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja Boboli z 1938-</p>		x	

	1939; Zespół dworca kolejowego z XIX w.; Zespół folwarczny z XX w., Młyn z początku XX w.;			
osobliwości kulturowe	Basznia Dolna leży w gminie "Czterech Kultur" - dokumentacja spuścizny czterech narodów zamieszkujących ten teren - Polaków, Ukraińców, Niemców i Żydów			
tradycje, obrzędy, gwara	Tradycje kultury kresowej			x
legends, podania i fakty historyczne	najazdy tatarskie w XVII w., dzienniki: Wspomnienie p. Jadwigi Mach z Baszni; miejsce egzekucji ludności żydowskiej w Baszni Dolnej - w dniu 10 stycznia 1943 r. w lesie koło Baszni Dolnej niemieccy żołnierze Wehrmachtu, policjanci i żandarmi, zamordowali 79 Żydów.	x		
ważne postacie i przekazy historyczne				
specyficzne nazwy	„Basznia”, to tyle co wieża, baszta. Już więc sama nazwa wsi każe zastanowić się nad jej przeszłością, w której nie brakuje akcentów wojennych. Znakomici regionaliści pierwszych powojennych dziesięcioleci: Włodzimierz Czarnecki i Konstanty Kopf, wiązali nazwę wsi z „(...) istniejącymi tu ponoć niegdyś obwarowaniami przeciw Tatarom”.		x	
specyficzne potrawy	Potrawy prezentowane na Festiwalu Kultur i Kresowego Jadła:m.in. bubało, bliny, pierogi, świeżynka swojska, karp faszerowany kaszą i grzybami, miody pitne i odmianowe, pierniczki miodowe; lubaczowskie miody, podkarpacki miód wielokwiatowy			x
dawne zawody	W XVIII w. funkcjonowali kowale, kołodzieje, rudnicy, młynarze, karczmarze oraz istniały duże stawy rybne. W XIX-XX w. funkcjonował młyn, tartak, cegielnia, gorzelnia, rozwijało się garncarstwo.			x
zespoły artystyczne, twórcy				

ANALIZA ZASOBÓW CZ II				
Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
1	2	3	4	5
Obiekty i tereny				
działki pod zabudowę mieszkaniową			x	
działki pod domy letniskowe		x		
działki pod zakłady usługowe i przemysł			x	

pustostany mieszkaniowe				
pustostany przemysłowe				
tradycyjne nie użytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)		x		
plac publicznego spotkań, festynów	Park wiejski, boisko sportowe, Zespół Szkół Publicznych, w przyszłości „Kresowa Osada”		x	
sale spotkań, świetlice, kluby	Gminny Ośrodek Kultury, OSP, hala sportowa przy ZSP			x
miejsca uprawiania sportu	Boisko Sportowe, ORLIK, hala sportowa przy Zespole Szkół Publicznych			x
miejsca rekreacji	– Hala sportowa przy Zespole Szkół Publicznych – Obiekt sportowy "Orlik" przy Zespole Szkół Publicznych – Park Wiejski			x
ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	Oznakowana trasa turystyczna (niebieska)			x
Szkoły	Zespół Szkół Publicznych w Baszni Dolnej			x
przedszkola	Punkt Przedszkolny przy Zespole Szkół Publicznych w Baszni Dolnej			x
Biblioteki	Gminna Biblioteka Publiczna w Lubaczowie z/s w Baszni Dolnej			x
placówki opieki społecznej		x		
placówki służby zdrowia	Wiejski Ośrodek Zdrowia		x	
Infrastruktura techniczna				
wodociąg, kanalizacja	Wodociągi i kanalizacja – 100%		x	
drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)	Miejscowość połączona jest drogą wojewódzką z Lubaczowem będącym siedzibą powiatu (7 km) i uzdrowiskiem Horyniec Zdrój (10 km). Droga powiatowa w kierunku zachodnim łączy ją z sołectwami Tymce i Załuże, a w kierunku wschodnim z Basznią Górną, Podlesiem i Hutą Kryształową. Basznia Dolna posiada dwie stacje kolejowe (Basznia Dolna i Basznia) leżące na trasie Jarosław-Horyniec Zdrój.		x	
chodniki, parkingi, przystanki	W miejscowości wybudowano chodniki przy ulicy Szkolnej – bezpieczeństwo dzieci uczęszczających do szkoły i na najbardziej niebezpiecznym odcinku ulicy Sobieskiego przy drodze wojewódzkiej; posiada 3 parkingi tj. przy sklepie, w parku wiejskim, przy szkole; 3 przystanki autobusowe i 2 przystanki kolejowe			x
sieć telefoniczna .i	Możliwość korzystania z internetu		x	

dostępność internetu				
telefonia komórkowa	Dostępność wszystkich operatorów		x	
inne				

ANALIZA ZASOBÓW CZ III				
Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		Małe	Duże	Wyróżniające
1	2	3	4	5
Gospodarka, rolnictwo	Rolnictwo - stanowi podstawę egzystencji miejscowej ludności, charakteryzuje się typowym dla podkarpacia dużym rozdrobnieniem;		x	
Miejsca pracy (gdzie, ile?)	Sektor małych i średnich przedsiębiorstw jest stosunkowo słabo rozbudowany, w miejscowości funkcjonują następujące podmioty gospodarcze: Prucnal A. Firma handlowo – usługowa-młyn gospodarczy Piekarnia "SŁONECZKO" Tomasz Tkaczyk Cegielnia CER-BAT s.c. Zakład Ceramiki Budowlanej Prywatne Gospodarstwa Rolne Salon Fryzjerski Sklep spożywczo-przemysłowy Tomasz Tkaczyk		x	
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	Zakład Ceramiki Budowlanej. Cegielnia Piekarnia „Słoneczko”- ciastkarnia Sklep-Gminna Spółdzielnia „SAMOPOMOC CHŁOPSKA”		x	
gastronomia			x	
miejsca noclegowe	Schronisko młodzieżowe czynne w sezonie wakacyjnym na 40 miejsc noclegowych		x	
gospodarstwa rolne	3 duże: Seweryn Rozwód, Józef Jędras, Marian Bobecki		x	
Uprawy, hodowle	Uprawy – rzepak, zboża		x	
możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne		x		
zasoby odnawialnych energii		x		
Środki finansowe i pozyskiwanie funduszy			x	
środki udostępniane przez gminę				x
środki wypracowywane				
Mieszkańcy (kapitał społeczny i ludzki)				x
Autorytety i znane postacie we wsi				
Krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą				
Osoby o specyficznej lub ważnej dla wiedzy i				

umiejętnościach, m.in. studenci				
Przedsiębiorcy, sponsorzy				
Osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościach informatycznych.				
Pracownicy nauki				
Związki i stowarzyszenia	<ul style="list-style-type: none"> – Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego; – Koło Gospodyń Wiejskich;; – Ludowy Klub Sportowy Huragan; – Ochotnicza Straż Pożarna; – Klub Seniora w Baszni Dolnej. 			x
Kontakty zewnętrzne (np. z mediami)				
Współpraca zagraniczna i krajowa.				
Informacje dostępne o wsi				
Publikatory, lokalna prasa				
Książki, przewodniki	„Środowisko przyrodnicze i kulturowe gminy Lubaczów”- przewodnik ekologiczny; „Mała architektura sakralna gminy Lubaczów” „Basznia – zarys dziejów”, „ Basznia i okolice”		x	
Strony www	Podstawową stroną promocji miejscowości jest strona Urzędu Gminy, ponadto stronę internetową prowadzi również Zespół Szkół Publicznych i Parafia		x	

Zasoby – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Zwrócić uwagę na elementy specyficzne i rzadkie (wyróżniające wieś).

Opracowanie: Ryszard Wilczyński

3. Analiza SWOT

SILNE strony (atuty wewnętrzne)	SŁABE strony (słabości wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. dobrze rozwinięta sieć drogowa, gazowa, energetyczna, kanalizacyjna; 2. powszechny dostęp do Internetu; 3. zabytki i walory krajobrazowe oraz przyrodnicze; 4. „Kresowa Osada”; 5. impreza „Festiwal Kultur i Kresowego Jadła”; 6. droga wojewódzka przez centrum miejscowości do Horyńca-Zdroju (miejscowość uzdrowiskowa); 7. Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego, 8. Koło Gospodyń Wiejskich- aktywność społeczeństwa przejawiająca się głównie poprzez wysoką aktywność koła gospodyń wiejskich i organizowanie konkursów np. konkursów kulinarnych; 9. zdrowa ekologiczna żywność. 10. Ludowy Klub Sportowy Huragan, Ochotnicza Straż Pożarna, Zespół Szkół Publicznych; 11. Biblioteka, Wiejski Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Kultury, Przedszkole; 12. Zakład ceramiki Budowlanej-Cegielnia, Piekarnia „Słoneczko”; Zakład Fryzjerski, 13. Stacja PKP, przystanki PKS, Młyn Gospodarczy, Boiska Sportowe ORLIK, hala sportowa, boisko sportowe; 14. park wiejski, plac zabaw; 15. oznakowane szlaki turystyczne; 16. cmentarz greckokatolicki, rzymsko-katolicki, cerkwisko; 17. dopłaty obszarowe; 18. bogata historia miejscowości; 19. czyste tereny ekologiczne; 20. rzeka i stawy; 21. baza noclegowa – Schronisko młodzieżowe (sezon wakacyjny); 22. dogodne położenie geograficzne wsi -bliskość granicy z Ukrainą; 23. ciekawa architektura terenu, liczne zabytki świeckie i sakralne; 24. duży potencjał przyrodniczy i krajobrazowy; 25. kultywowanie tradycji i obyczajów ludowych; 26. wysokie zalesienia terenów - dobra baza łowiecka; 27. duże zasoby surowców naturalnych w postaci siarki, piasku i gliny: 	<ol style="list-style-type: none"> 1. brak gospodarstw agroturystycznych; 2. niedostateczna ilość chodników; 3. brak oznakowania ulic; 4. niezagospodarowany plac przy zlewni mleka; 5. niedoposażony plac zabaw; 6. mała liczba miejsc parkingowych; 7. brak placu pod skate park; 8. zaniedbane budynki kolejowe; 9. „mentalność“ ludzi; 10. brak atrakcji dla dzieci i młodzieży; 11. palenie śmieci; 12. niedostateczna promocja wsi; 13. brak przedsiębiorstw dających miejsca pracy; 14. brak możliwości rozwojowych ludzi młodych – mało atrakcyjna oferta spędzenia wolnego czasu.

SZANSE (elementy zewnętrzne płynące z otoczenia)	ZAGROŻENIA (zagrożenia płynące z otoczenia)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Reaktywacja Kopalni Siarki – nowe miejsca pracy 2. budowa i modernizacja dróg łączących wieś z sąsiednimi miejscowościami,;wzmacniającymi Basznie jako centrum lokalne 3. budowa „Kresowej Osady“-możliwość zatrudnienia i ożywienia turystycznego 4. organizacja imprez plenerowych o charakterze ponadlokalnym; 5. wykorzystanie przez turystów tras turystycznych; 6. rozwój ekologicznej produkcji rolnej; 7. pozyskiwanie funduszy z UE na rozwój działalności przez przedsiębiorców; 8. bogacenie się społeczeństwa; 9. wzrost zainteresowania turystyką na terenach mogące zagwarantować ciszę i spokój; 10. wzrost zainteresowania żywnością regionalną i ekologiczną; 11. wsparcie rolników dotacjami z UE na różnicowanie działalności nierolniczej; 12. zmiany w zwyczajach nabywczych i stylach życia konsumentów – np. trend korzystania z częstych, aktywnych form wypoczynku- moda na ekologię; 13. przygotowanie najważniejszych atrakcji turystycznych regionu dla turysty; 14. wspieranie przez samorzady; 15. rozwoju turystyki i agroturystyki; 16. nawiązanie współpracy z regionami partnerskimi w Polsce i za granicą m.in. dzięki podpisanym umowom Gminy Lubaczów z partnerskimi gminami z Ukrainy, Słowacji i Węgier. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. wzrost bezrobocia; 2. wyjazd rodzin na stałe za granicę; 3. brak perspektyw znalezienia pracy ; 4. ujemny przyrost naturalny; 5. nieopłacalność produkcji rolnej; 6. starzejace się społeczeństwo; 7. znaczna odległość od dużych ośrodków 8. migracja młodych; 9. wzrost ceny za ziemię; 10. przepisy prawne utrudniające zakładanie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej; 11. niskie płace; 12. niekorzystne trendy demograficzne tj. odpływ młodzieży, starzenie się społeczeństwa; 13. wysokie koszty pracy - sprzyjające nielegalnemu zatrudnieniu.

Basznia Dolna (w latach 1977-1981 Smolinka Dolna) – jest malowniczo położoną wsią w gminie Lubaczów w województwie podkarpackim, leżąca pomiędzy 50 10` szerokości geograficznej południowej, a 23 15` długości geograficznej wschodniej. Jest jedną z 23 sołectw tworzących gminę Lubaczów. Położona jest na Płaskowyżu Tarnogrodzkim wchodzącym w skład makroregionu Kotliny Sandomierskiej. Miejscowość leży przy drodze powiatowej i gminnej biegnącej wzdłuż południowo-wschodniej części osady z połączenia Smolinki i Papierni, przecięta jest w połowie drogą wojewódzką łączącą Lubaczów z Horyńcem Zdrojem i Werchratą leżącą u podnóża Rostocza Wschodniego.

Miejscowość leży w strefie klimatycznej krakowsko-sandomierskiej w obszarze oddziaływań przejściowego klimatu strefy umiarkowanej z elementami klimatu kontynentalnego. W Baszni występują gleby ciężkie o podłożu gliniastym o dobrej kulturze rolnej, jedynie w części występują piaski, gleby bielcowe i pseudobielcowe. W dorzeczach rzek znajdują się gleby madowe. Jeśli chodzi o środowisko przyrodnicze to miejscowość wchodzi w skład Okręgu Lubaczowskiego i leży na skraju Kotliny Sandomierskiej przylegając do Rostocza. Basznia Dolna to wieś o charakterze „łańcuchówki”- złożona z kilku części i przysiółków, które obecnie noszą nazwę ulic: Jana III Sobieskiego, Mierzwy, Szkolnej, Wiejskiej, Sportowej, Leśnej, Kolejowej i Osiedla Sportowego. Miejscowość połączona jest drogą wojewódzką z Lubaczowem będącym siedzibą powiatu (7 km) i znanym uzdrowiskiem Horyniec Zdrój (10 km). Droga powiatowa w kierunku zachodnim łączy ją z sołectwami Tymce i Załuże, a w kierunku wschodnim z Basznią Górną, Podlesiem i Hutą Kryształową. Jest więc miejscowością posiadającą połączenia bardzo dobrze utrzymanymi drogami do wszystkich ważniejszych miejscowości leżących w pobliżu Baszni. Basznia Dolna jako jedyna z nielicznych miejscowości posiada dwie stacje kolejowe (Basznia Dolna i Basznia) leżące na trasie Jarosław -Horyniec Zdrój. Istnieje także dogodne połączenie liniami autobusowymi zarówno PKS i jak liniami prywatnymi do Lubaczowa, Horyńca i Werchraty jak i Jarosławia i Rzeszowa.

Basznia Dolna należy do najstarszych miejscowości w powiecie lubaczowskim. Ślady osadnictwa sięgają czasów prehistorycznych o czym świadczą wykopaliska archeologiczne w rejonie Osiedla Sportowego. Na przestrzeni wieków wieś wielokrotnie pojawiła się na kartach historii. Pierwsza wzmianka pisana o miejscowości miała miejsce w 1444 r. Na przełomie XVI i XVII w. niezadowoleni chłopci wobec wzrostu pańszczyzny buntowali się, a Basznia była najbardziej niepokorną wsią nie tylko na terenie starostwa lubaczowskiego, ale także w całym województwie bełskim. Wieś była wielokrotnie niszczona w czasie najazdów tatarskich. W XVI w. na terenie wsi czynna była huta żelaza. W 1668 r. w Baszni doszło do ugody między konfederatami szlacheckim, a wysłannikami króla. W okresie zaboru austriackiego została sprzedana w ręce prywatne. Na przestrzeni XIX w, miała różnych właścicieli, a ostatnimi byli od 1882 r. Gołuchowscy. Między XVI-XX w. Basznia była ośrodkiem rzemieślniczo-handlowym. W XVIII w. we wsi funkcjonowali: kowale, kołodzieje, rudnicy, młynarze, karczmarze, istniały również dwa stawy rybne. Na przełomie XIX-XX w. we wsi funkcjonował młyn, tartak, cegielnia, gorzelnia natomiast w oparciu na miejscową glinę rozwijało się garncarstwo. Do wybuchu II wojny światowej Basznia Dolna pod względem narodowościowym była wieloetniczna. Dominowali Rusini (Ukraińcy), znaczną część stanowili Polacy, a ponadto mieszkali Żydzi i Niemcy. Czas II wojny światowej, a później konflikty narodowościowe polsko-ukraińskie spowodowały ogromne straty materialne, zniszczenia, śmierć wielu osób i przemieszczenia ludności. O wielokulturowości Baszni świadczą ocalałe z pożogi wojennej czy bezmyślności ludzkiej dobra materialne takie jak cmentarz grekokatolicki, przydrożne krzyże z napisami w języku ukraińskim lub staroruskim, kapliczki, odrestaurowane miejsce po cerkwi z ocalałym krzyżem z 1926 r. upamiętniającym przyjazd bp. grekokatolickiego do Baszni, kościół katolicki. Kościół parafialny p.w . św. Andrzeja Boboli wzniesiony został w latach 1938 – 40, a całkowicie ukończony w latach 60 - tych XX w. Jest

obiektem architektury lat 30 - tych XX w i nawiązuje do stylistyki włoskiego średniowiecza. Kościół w części nawiązuje do kościoła p.w . Matki Boskiej Ostrobramskiej na Łyczakowie we Lwowie, który został wybudowany w pierwszej połowie lat - 30 tych XX w. Okna zdobią przepiękne witraże obejmujące zespół 12 scen figurowych wykonanych przez mistrzów krakowskich w latach 50 -tych i 60 -tych XX w. Warta obejrzenia jest polichromia a zwłaszcza umieszczone na sklepieniu sceny z życia Chrystusa i Matki Boskiej. Jedyną na terenie gminy Lubaczów budowlą nawiązującą do dworców szlacheckich jest rządcówka w Baszni Dolnej. Istnieje ponad 100 lat. Została wybudowana, gdy właścicielami wsi była rodzina Gołuchowskich. Jest budowlą o eklektycznym charakterze „ z fasadą o wąskim ryzalicie i dwuspadowym, naczółkowym" dachu, w którym umieszczono drewnianą dekorację architektoniczną o cechach tzw. „alpenstilu". Eklektyczny charakter posiadają inne budynki leżące w pobliżu rządcówki, gorzelnia, czworaki i pochodząca z I ćwierci XX w stajnia. Ciekawym obiektem w grupie budynków kolejowych są zabudowania na obu stacjach kolejowych, czy nieużytkowana już wieża ciśnień. Była to jedyna wieża na trasie Przeworsk - Bełzec, z której korzystały popularnie niegdyś ciuchcie zaopatrując się w wodę. Niewątpliwą atrakcją jest z pewnością cmentarz grekokatolicki, gdzie obok nagrobków żołnierzy polskich poległych w kampanii wrześniowej 1939r., znajdują się ciekawe nekropolie wykute z kamienia bruśnieńskiego. Jako przykład mistrzowskiego kunsztu może posłużyć nagrobek Teodora Dupiry z rzeźbą przedstawiającą św. Mikołaja. Naprzeciwko tego cmentarza znajduje się krzyż postawiony dla uczczenia zniesienia pańszczyzny w 1848. Na leżącym w pobliżu cmentarzu rzymskokatolickim najstarsze nagrobki sięgają 1940r. Pochowani są tam ludzie, którzy oddali życie za wolność ojczyzny ich nagrobki oznaczone są biało - czerwonymi chorągiewkami.

Nazwa wsi Basznia jest zapożyczona prawdopodobnie od nieznanych bliżej fortyfikacji (słowo „Basznia” w języku rosyjskim oznacza wieża, baszta). Pierwsze ślady działalności człowieka sięgają okresu neolitu, później czasów rzymskich i średniowiecza. W źródłach nazwa pojawia się od 1444r. „Basznia”, to tyle co wieża, baszta. Już więc sama nazwa wsi każe zastanowić się nad jej przeszłością, w której nie brakuje akcentów wojennych. Znakomici regionaliści pierwszych powojennych dziesięcioleci: Włodzimierz Czarnecki i Konstanty Kopf, wiązali nazwę wsi z „(...) istniejącymi tu ponoć niegdyś obwarowaniami przeciw Tatarom”. Badacze architektury militarnej wiążą nieokreślone umocnienia w Baszni z okresem nowożytnym (XVI w.). Wydaje się jednak, że geneza nazwy, jak i samej wsi posiada wcześniejsze, jeszcze średniowieczne korzenie (wzmiankowana źródłowa z 1444r.). Nie znaczy to jednak, że w okresie najazdów tatarskich osada nie odegrała militarnej roli. Na przełomie średniowiecza i epoki nowożytnej Basznia była jedną z większych wsi starostwa lubaczowskiego. W tym czasie objęta była osadnictwem na prawie wołoskim, uposażona licznymi przywilejami królewskimi i starościńskimi. W XVII wiek wieś weszła ze znamionami kryzysu społecznego, wywołanego nadmiernymi obciążeniami ze strony administracji starościńskiej. Na te trudności nałożyły się najazdy tatarskie, z którymi, jak wspomnieliśmy wcześniej, niekiedy wiąże się z nazwą osady. Tatarzy spustoszyli Basznię kolejno w 1621 i 1629 roku. Kolejne klęski spadły na mieszkańców podczas wojen w połowie XVII wieku. W 1667 roku pod Basznia zawarto ugodę pomiędzy królem Janem Kazimierzem, a skonfederowanym wojskiem szlacheckim, walczącym dotąd pod stronami rokoszanina Jerzego Lubomirskiego. Nie ominął wsi ostatni najazd tatarski z 1672 roku,

odparty przez hetmana Jana Sobieskiego. Wydaje się, iż Basznia odegrała w tych wydarzeniach pewną rolę. Przez wieś i okoliczne miejscowości hetman poprowadził bowiem manewr oskrzydający, wydzielając część swej jazdy, by osłaniała od strony zachodniej główne siły z sukcesem atakujące kosz tatarski pod sąsiednim Niemirowem. Zwycięskie walki polskiej jazdy pod Lubaczowem, które toczyły się przed południem 7 października, mogły objąć również tereny Baszni. Być może pamiątką po tych wydarzeniach jest kamienny krzyż pierwotnie związany z samotną mogiłą na polach we wschodniej części wsi, obecnie umieszczony obok drogi do Horyńca. Można go uznać za wczesne dzieło lokalnych kamieniarzy bruśnieńskich (XVIII w.). Za czasów Jana Sobieskiego wzniesiona została na terenie wsi drewniana cerkiew p.w. Soboru Przenajświętszej Bogarodzicy. Zbudował ją w 1644 roku cieśla Zachary Smolin pochodzący z Rudy, zapewne przysiółka Baszni. Świątynia ta szczęśliwie przetrwała niepokoje wojenne połowy XVII wieku i funkcjonowała aż do początku XX wieku. Król Jan III Sobieski zaznaczył swą obecność w dziejach baszeńskiej cerkwi i miejscowej parafii ruskiej wystawiając 16 stycznia 1685 roku w Żółkwi dokument potwierdzający przywilej wydany przez swego poprzednika, króla Jana Kazimierza w 1660 roku.

Współcześnie ślady czasów Jana Sobieskiego na terenie Baszni Dolnej możemy odnaleźć, obok kamiennego krzyża, także na dawnym cerkwisku, położonym w obronnym miejscu, na wysokim brzegu szerokiej doliny Smolinki. Istnieją tu obok siebie miejsca po starej cerkwi (ob. teren ośrodka zdrowia) i po świątyni wzniesionej w 1904 roku, która uległa rozbiórce po II wojnie światowej. Do tragicznych, ale też chlubnych wydarzeń dziejów Rzeczypospolitej XVII wieku nawiązuje wezwanie miejscowego kościoła parafialnego (1938-1939). Świątynię oddano pod opiekę św. Andrzeja Boboli, Patrona Polski, męczennika za wiarę z 1657 roku. Obecnie kościół w Baszni Dolnej należy do najcenniejszych budowli sakralnych na terenie Gminy Lubaczów. Także w malarskim wystroju kaplicy filialnej w Podlesiu nie zabrakło wątków odnoszących się do zwycięstw Jana III – obrońcy chrześcijaństwa. Ta niewielka świątynia jest dawnym zbozem ewangelickim (1856r.), który związany jest z istnieniem od końca XVIII wieku do II wojny światowej niemieckiej kolonii Reichau (ob. Podlesie). Obok kaplicy zachowała się także pastorówka, użytkowana po gruntownym odnowieniu jako Centrum Edukacyjno-Kulturalne, a nieco dalej interesujący cmentarz ewangelicki. W księdze adresowej Polski z 1929 r. wymienia się 12 osób, których nazwiska wskazują na żydowskie pochodzenie, jednak nie można określić z całą pewnością, czy byli to Żydzi (źródło nie zawiera informacji o narodowości czy religii). Nie mniej wymienione osoby trudniły się zawodami charakterystycznymi dla społeczności żydowskiej: Borensteinowie Sam. [Samuel] i Sara zajmowali się handlem bławatnym, Hawrysz S. był cieślą, Kudler I. prowadził gorzelnię, Schuk F. był kołodziejem, Mach M. kowalem, Gartner E. był właścicielem młyna, Holdernbaum K. stolarzem, Majer J. szewcem, Widman M. krawcem, Borenstein I. handlował wyrobami tytoniowymi, a Stornlicht A. prowadził wyszynk trunków. W 1550 r. wieś została uposażona przywilejem korzystnym dla chłopów przez Jana Tarnowskiego starostę lubaczowskiego. Dokument ten był kilkakrotnie na przemian odwoływany i mianowany. Ostatecznie przywilej został zatwierdzony przez króla Władysława IV w 1634 r. Rozwój osady nastąpił w XVI w za starostów Gabriela Tarły i Jerzego Jazłowieckiego, który około 1570 r. założył folwark z dworem

starościąńskim. Chłopów, którzy dotychczas odrabiali pańszczyznę w ilości kilkunastu dni w roku przepuszczono do regularnej pańszczyzny. Niezadowolone chłopstwo buntowało się. Basznia była najbardziej niepokorną wsią nie tylko na terenie starostwa lubaczowskiego, ale i w całym województwie bełskim. Cenę za kontynuowanie wieloletniego strajku rolnego połączonego niekiedy z walką czynną były rany, więzienie, śmierć chłopów oraz gwałty i grabieże ze strony służby starościńskiej i wynajętych w 1622 r. lisowczyków. Wieś była częściowo zniszczona w czasie najazdów tatarskich w 1621 i 1629 r. Mimo tych klęsk Basznia należała do największych i najbogatszych wsi starostwa lubaczowskiego. W 1565 r. wydobywano rudę w hucie żelaza, która funkcjonowała do 1626 r., a później upadła. W 1668 r. na terenie wsi doszło do zawarcia ugody między konfederatami szlacheckimi a wysłannikami króla. Basznia była wsią królewską, po 1778 r. została włączona do zespołu dóbr kameralnych. W 1818 r. zakupił ją hrabia Idzi Pawłowski, kolejno znajdowała się w rękach Antoniego Ambrożego, hrabiów Ludwika i Karola Pawłowskich, Jakuba Bernsteina, banku wiedeńskiego, a po 1882 r. była własnością hrabiów Gołuchowskich. W XVIII w. nastąpił początek podziału miejscowości na dwie części: Basznię Dolną i Basznię Górną, które w II połowie XIX w. uzyskały samodzielność administracyjną. Po 1783 r. między Basznię Górną a Sieniawką założono niemiecką kolonię Reichau, obecnie Podlesie. W okresie XVI-XX w. Basznia była ośrodkiem rzemieślniczo-handlowym. Zabezpieczała szlak handlowy wiodący ze wschodu z Rawy Ruskiej w kierunku zachodnim przez Lubaczów do Leżajska. W XIX - XX w. funkcjonował młyn, tartak, cegielnia, gorzelnia, rozwijało się garncarstwo. W 1900 r. Basznia Dolna i Górna liczyły 2000 mieszkańców. Do lat 40-tych XX w. zamieszkiwała tu ludność ukraińska, polska, żydowska, niemiecka. Najważniejszą grupą etniczną byli Ukraińcy wyznania greko-katolickiego. W czasie II wojny Basznia była pod okupacją radziecką, później niemiecką, a w latach 1944 - 1946 szalał na tych terenach terror ukraiński. Po wojnie wieś zelektryfikowano, wyasfaltowano główne drogi. Basznia Dolna w latach 1977-1981 nazywała się Smolinka Dolna parafia basznia. Aktualnie w Baszni Dolnej mieszka ponad 1000 mieszkańców, administracyjnie przynależy do Gminy Lubaczów. Demograficznie: jak podają najstarsze źródła Basznia w 1630 r. liczyła 594 osoby i 99 domów, obejmowała 23,5 łąnow ziemi. W II połowie XVIII w. na terenie Baszni Dolnej i Górnej było już 1715 mieszkańców, w tym 1450 Ukraińców, 240 Polaków i 25 Żydów. Dużym wydarzeniem dla mieszkańców wsi była likwidacja pańszczyzny w 1848 r. Z tej okazji ufundowano krzyż z kamienia bruśnieńskiego, który istnieje do dnia dzisiejszego. W 1900 r. Basznia Dolna i Górna liczyły 2000 mieszkańców. Do lat 40-tych XX w. zamieszkiwała tu ludność ukraińska, polska, żydowska, niemiecka. W XVIII w. funkcjonowali kowale, kołodzieje, rudnicy, młynarze, karczmarze oraz istniały duże stawy rybne. W 1899 r. założono Ochotniczą Straż Pożarną, która mieściła się w drewnianym budynku. Na przełomie 1938/39r. wybudowano nowy budynek, obecnie zmodernizowany i nowocześniejszy, gdzie straż wciąż ma swoją siedzibę. W XIX-XX w. funkcjonował młyn, tartak, cegielnia, gorzelnia, rozwijało się garncarstwo. Odległymi tradycjami szczyli się w okolicach Lubaczowa garncarstwo. Największe znaczenie posiadał w tym zakresie ośrodek garncarski w Potyliczu (ob. na Ukrainie), zlokalizowany w drugim pod względem znaczenia mieście starostwa lubaczowskiego. Początki garncarstwa potylickiego sięgają zapewne XV wieku, w następnym stuleciu było ono już dobrze rozwinięte. Funkcjonowało

jeszcze w 1 połowie XX wieku. W warsztatach potylickich wytwarzano głównie naczynia użytkowe, cenione były również tamtejsze kafle. Wyroby potylickie były bardzo cenione, zdominowały okolice Lubaczowa i rozpowszechniły się na rozległych terenach południowo-wschodniej Rzeczypospolitej. Podsumowując, zabytki Baszni Dolnej to: Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja Boboli z 1938-1939, Zespół dworca kolejowego z XIX w., Zespół folwarczny z XX w., Młyn z początku XX w. Ulice upamiętniające historię: Jana III Sobieskiego (obok: Leśna, Mierzwy, Sportowa, os. Sportowe, Szkolna).

Mocną stroną zasobów wsi jest jedyny młyn na terenie gminy funkcjonujący do dzisiaj. Budynek ma ponad 150 lat. Do lat 70 - tych XX w. źródłem jego napędu była woda, a w okresie XX- lecia międzywojennego przy okazji pracy młyna wytwarzano prąd, który był dostarczany do części wsi.

Dodatkowym atutem Baszni Dolnej jest przebiegająca przez miejscowość trasa turystyczna (rowerowa) łącząca ją z Południowo-roztoczańskim Parkiem Krajobrazowym i miejscowościami Radruż (z unikatową drewnianą cerkwią) i Horyńcem Zdrojem (gm. Horyniec). W pobliżu znajdują się zabytkowe cmentarze wyznania grekokatolickiego i protestanckiego wraz z odnowioną pastorówką i kościołem z dawnego zboru (obecnie kościół filialny rzymskokatolicki), dwa bunkry „linii Mołotowa”, wspaniałe dzikie lasy, zwierzyna leśna, aleje lipowa i kasztanowa, pozostałość po byłym dworze Andruszewskich czy przepiękne leśne „oczka wodne”, strumyki leniwie wijące się w leśnej kniei. Cisza, brak ludzi, odgłosy ptaków skłaniają do wędrówek pieszych i rowerowych. Specjalnie przygotowane miejsca przy oznaczonych trasach pozwalają odpocząć lub zjeść posiłek. Tereny, na których ponad 70 lat temu tętniły życiem gęsto zaludnione wsie, a dziś rosną zdziczałe drzewa owocowe, stoją przydrożne krzyże i kapliczki, fragmenty fundamentów „skłaniają do zadumy i refleksji nad przemijającym czasem.

4. Analiza potencjału rozwojowego wsi

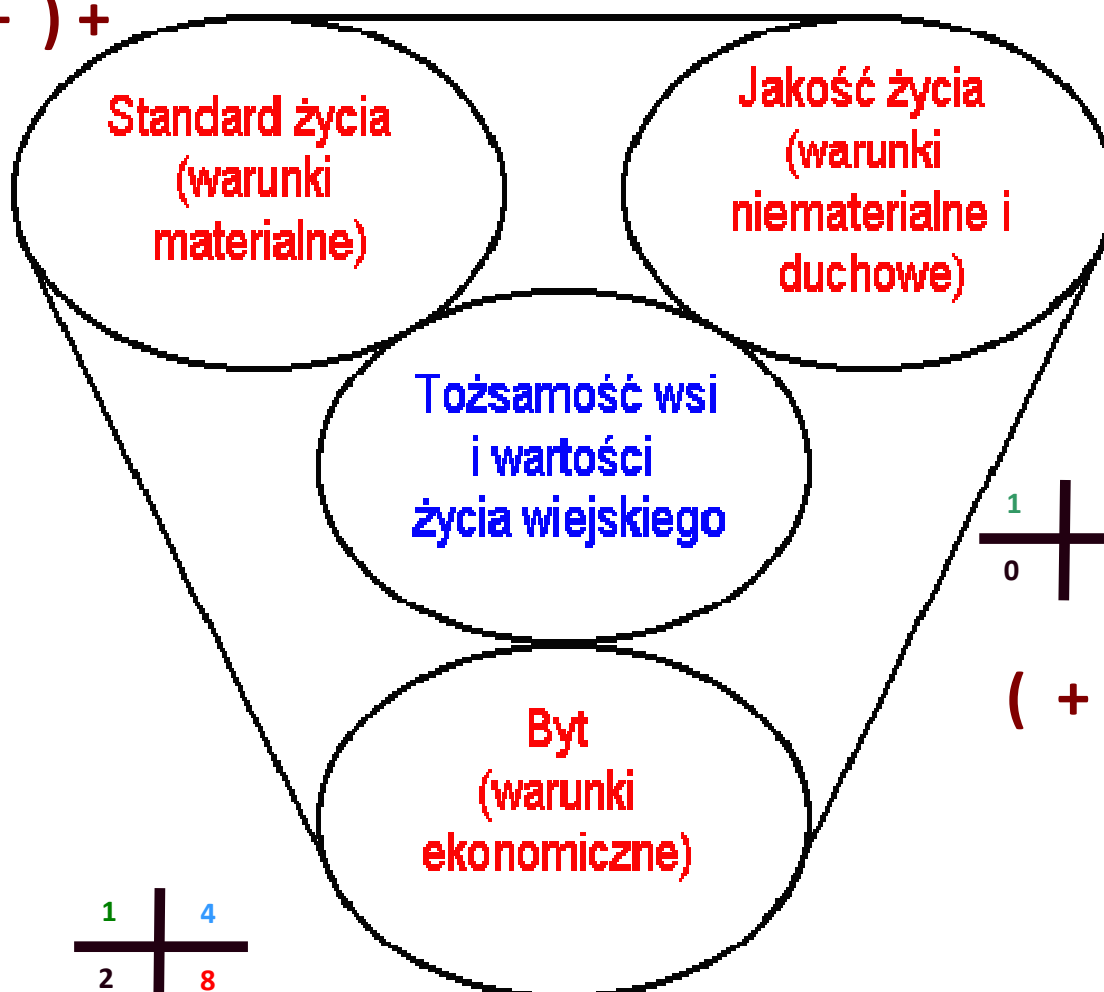
Analiza potencjału rozwojowego wsi

11	3
10	2

7	3
3	0

(+) +

(+) +

1	2
0	0

(+) +

1	4
2	8

(-) -

SILNE STRONY	SZANSE
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA

Jak wskazuje analiza SWOT sołectwa jego mocne strony oraz szanse związane są przede wszystkim z atrakcyjnością turystyczną gminy i regionu oraz wynikającą z położenia geograficznego, bogatego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego. Słabe strony zaś wynikają z pewnych opóźnień inwestycyjnych, niskiego poziomu wykształcenia, świadomości i zamożności mieszkańców oraz przedsiębiorstw, która ostatecznie przekłada się również na niski poziom dochodów samorządu lokalnego. Ten zaś powoduje niższy od oczekiwanego przez mieszkańców i niewystarczający w stosunku do potrzeb poziom inwestycji w infrastrukturę edukacyjną, drogową, wodociągową i kanalizacyjną. Występujące w sołectwie opóźnienia powodują, że w pierwszej kolejności realizowane są inwestycje przekładające się na podniesienie standardu życia (budowa dróg, wodociągów, kanalizacji itp.) kosztem przedsięwzięć mogących przełożyć się na rozwój gospodarczy i społeczny. Ich zbyt niski poziom sprawia, że nie poprawia się sytuacja materialna mieszkańców. Niskie dochody mieszkańców determinuje z kolei m.in. konieczność ponoszenia z budżetu gminy znacznych nakładów na pomoc społeczną. Niski poziom dochodów mieszkańców, to również niskie nakłady na konsumpcję, a co za tym idzie również małe przychody lokalnych przedsiębiorców. Te zaś determinują niski poziom zatrudnienia oraz nieatrakcyjność wynagrodzenia. Niska atrakcyjność płac powoduje, że młode, przedsiębiorcze i uzdolnione osoby wyjeżdżają stąd za lepszą pracą. W efekcie pozostające tu osoby są znacznie gorzej przygotowane do pracy niż ich rówieśnicy, którzy opuścili rodzinne strony. Tym samym przedsiębiorcy sami skazują się na konieczność zatrudniania osób, które nie spełniają ich oczekiwań, pracują mniej wydajnie. Dla rozwiązania problemu niskiej jakości życia mieszkańców zachodzi zatem konieczność wzmocnienia działań gminy i podmiotów prywatnych mających na celu podniesienie: atrakcyjności turystycznej, świadomości społecznej, przedsiębiorczości oraz podniesienia poziomu wydajności pracy. Działanie takie jest zgodne z zasadą aby działać tak, aby opierając się na silnych stronach wzmacniać słabe i jednocześnie wykorzystując szanse unikać zagrożeń.

Rozdrobnienie gospodarstw rolnych sprzyjające rozwojowi produkcji ponadstandardowej, ekologicznej, opartej na tradycyjnych rozwiązaniach, dobre warunki do produkcji roślin przemysłowych i energetycznych, rozwój ekologicznej produkcji rolnej –sprawia, że w sołectwie rozwijana będzie produkcja ekologiczna oraz przetwórstwo rolno-spożywcze.

O atrakcyjności turystycznej Baszni Dolnej decyduje nie tylko bogactwo atrakcji turystycznych, ale również wygląd przestrzeni publicznej tj. centrum wsi, plac zabaw, park, hala sportowa, boisko sportowe i prywatne posesje, jak również życie kulturalne mieszkańców. W ostatnich latach wybudowana została sala gimnastyczna przy Gimnazjum w Baszni Dolnej, remont ul. Sportowej, droga - Piaski –PKP; budowa szatni sportowej w Baszni Dolnej. Ład, porządek, estetyczny wygląd obiektów bądź terenów, niezależnie od tego do kogo należą, może zostać zapewniony jeżeli ich właściciel ma wystarczający dochód, który pozwala zaspokoić nie tylko najpilniejsze potrzeby, ale również zadbać o wygląd własnego obejścia itp. Nie można się spodziewać po rodzinie żyjącej z miesiąca na miesiąc, aby ich domostwo było schludne i wyremontowane. Nie można się

również spodziewać, aby w gminie były równe drogi, chodnik, zadbane zieleń, jeżeli dochód gminy jak i jej mieszkańców jest bardzo niski. Jak widać zamożność społeczności w dużej mierze decyduje o wyglądzie, estetyce obszaru przez nią zamieszkiwanego. Projekty związane z zachęceniem mieszkańców do porządkowania posesji (np. konkurs na najpiękniejszą zagrodę), projekty związane z rozwojem dziedzictwa kulturowego (osada kresowa) oraz dot. atrakcji turystycznych mają przyczynić się stworzenia estetycznej wsi, prężnie działającej społecznie i kulturalnie poprzez organizację interesujących imprez sportowych i kulturalnych, które rozstawią wieś i przyciągną turystów. W tym celu zostaną wykorzystane zasoby związane z infrastrukturą rekreacyjną: hala sportowa przy Zespole Szkół Publicznych, obiekt sportowy "Orlik" przy Zespole Szkół Publicznych, oczko wodne przy parku wiejskim, park wiejski.

Szansą dla sołectwa jest budowane przejście graniczne Budomierz-Hruszew. Wspólne polsko-ukraińskie odprawy odbywać się będą po polskiej stronie granicy. Do przejścia dochodzi polska droga wojewódzka nr 866, która została poszerzona i wyremontowana w celu zapewnienia łatwiejszego dojazdu. Ponadto, z Lubaczowa prowadzą drogi do Korczowej (przejście graniczne z Ukrainą – 25 km) i dalej do: Przemyśla, Jarosławia do drogi E40, Bełżca i dalej do Tomaszowa Lubelskiego lub przejścia granicznego w Hrebennem (50 km).

Ważną funkcję pełnią również organizacje pozarządowe. Wśród nich wymienić należy: Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego; Koło Gospodyń Wiejskich, Ludowy Klub Sportowy Huragan; Ochotnicza Straż Pożarna; Klub Seniora w Baszni Dolnej.

Mocną stroną jest też działalność Zespołu Szkół Publicznych oraz Biblioteki Gminnej. Dzieci z ZSP w Baszni Dolnej biorą udział w licznych projektach np. wzięły udział w projekcie "Poznajemy i chronimy wielokulturowe dziedzictwo". Projekt zakładał, że młodzież pod kierunkiem nauczycieli, działając w pięciu zespołach problemowych (geograficzno-historyczny, kultury regionalnej, fotograficzny, konserwatorski, medialny) uczestniczyć będzie w cyklu zajęć warsztatowych, które umożliwią poznanie, udokumentowanie i ochronę wielokulturowego dziedzictwa wsi, atrakcyjnych i ciekawych miejsc w Baszni Dolnej, Baszni Górnej i Podlesiu. W realizację programu zaangażowani są nauczyciele, pracownicy Muzeum w Lubaczowie, Powiatowego Centrum Kultury, Gminnego Ośrodka Kultury, PTTK oraz członkowie organizacji i stowarzyszeń. Finalnym efektem projektu w 2012r. było opracowanie i wykonanie przewodnika turystycznego rejonu trzech wsi, uporządkowanie zabytkowego cmentarza ewangelickiego i grekokatolickiego oraz odnowienie małej architektury sakralnej – kapliczek i krzyży przydrożnych z kręgu sztuki bruśniańskiej rzymskokatolickiej i grekokatolickiej. Przy Zespole Szkół Publicznych w Baszni Dolnej w okresie wakacji funkcjonuje szkolne schronisko młodzieżowe dysponujące: 40 miejscami noclegowymi, zapleczem kuchennym i sanitarnym. Posiłki można przygotowywać samodzielnie lub zamówić w stołówce szkolnej". Można skorzystać z kompleksu boisk "Orlik", a w deszczowe dni z hali sportowej. Na podkreślenie zasługuje fakt istnienia Ludowego Klubu Sportowego „Huragan”, popularyzującego głównie dyscyplinę piłki nożnej.

Szansą dla sołectwa są tradycje sztuki ludowej, które sięgają długiej przeszłości. Na pograniczu etnicznym gdzie miesza się różne wpływy kulturowe wykształciły się osobliwe formy sztuki ludowej i rękodzieła noszące

w sobie znamiona odrębności, które wyróżniają ten teren spośród innych obszarów kulturowych. Twórcy ludowi oraz rękodzielnicy znajdują inspiracje w kościele, cerkwi, zwyczajach i obyczajach w pracy i w życiu na wsi, a jako tworzywo korzystają z bogactwa Puszczy Solskiej oraz Roztocza (drewno, kora i łyko, glina i kamień bruśnieński).

Ponadto, szansą na promocję wsi jest prężnie działające Koło Pszczelarzy w Lubaczowie, zrzeszające miłośników miodu. Koło systematycznie organizuje spotkania i konferencje ("Tradycja lubaczowskiego pszczelarstwa - szansą na promocję regionu", Majówka Pszczelarska). Wojewódzka Majówka Pszczelarska, co roku organizowana na terenie gminy Lubaczów potwierdza, że podkarpackie pszczelarstwo jest najbardziej związane właśnie z lubaczowską ziemią. Organizatorzy podczas majówek zapraszają wsie, Lokalne Grupy Działania, które prezentują swoje osiągnięcia na wszystkich płaszczyznach działania i udzielają informacji na temat możliwości uzyskania dofinansowania w ramach programów. Majówkę rozpoczyna konferencja pszczelarska, na które hodowcy pszczół mogą wymienić się doświadczeniem. Na plenerowym placu zainteresowani tematyką pszczelarstwa mogą spróbować miodów i wyrobów pochodnych, wybrany jest Najsmaczniejszy Miód Ziemi Lubaczowskiej. Dodatkowo lubaczowskie miody – wielokwiatowy leśny i lipowy znajdują się na ministerialnej Liście Produktów Tradycyjnych, co potwierdza ich jakość i unikalny smak, z zachowaniem receptury produkcji z dziada pradziada. W ramach spotkań roboczych z pszczelarzami z ziemi lubaczowskiej (producenci z Roztoczańskiego Związku Pszczelarskiego z Tomaszowa Lubelskiego) - sukces w nawiązaniu tych kontaktów stworzy szanse na trwałą współpracę przy pisaniu wniosków, organizowaniu promocji i wymianie dobrych praktyk oraz pozwoli przekazać innym organizacjom, takim jak Koła Gospodyń Wiejskich wiadomości o możliwościach promocji własnych produktów lokalnych, szczególnie kulinarnych.

Rolnictwo Baszni Dolnej (jak i gminy Lubaczów) obok dużego rozdrobnienia produkcji, charakteryzuje się również rozdrobnieniem obrotu produktami rolnymi. W wyniku urynkowania gospodarki zlikwidowane zostały utrwalone wcześniej kanały dystrybucji, a rynek rolny stał się mocno rozproszony i mało przejrzysty dla słabych ekonomicznie i małych, biorąc pod uwagę potencjał produkcyjny, gospodarstw rolnych, co utrudnia zbyt artykułów rolnych. W otoczeniu, na terenie gminy funkcjonują następujące grupy producenckie i zrzeszenia:

Regionalne Zrzeszenie Producentów Zbóż i Roślin Oleistych wpisane do rejestru grup; Producentkich; Zrzeszenie Producentów Wikliny w Lubaczowie; Regionalne Zrzeszenie Producentów Trzody Chlewnej, Koło Pszczelarzy w Lubaczowie

Szansą dla sołectwa jest włączenie się aktywne z ofertą produktu wsi w tzw. Lubaczowski Szlak Dziedzictwa Jana III Sobieskiego: obejmuje teren miasta Lubaczowa i Gminy Lubaczów. Łącznie liczy kilkanaście miejscowości, z których każda posiada bogatą i interesującą przeszłość związaną z wydarzeniami rozgrywającymi się w XVII wieku, wokół osoby króla Jana III. Centralne miejsce zajmuje Lubaczów, wyznaczający początek wędrówki. Po zwiedzeniu miasta można wybrać jedną z tras terenowych, które rozchodzą się promieniście we wszystkich kierunkach. Droga na północny-wschód wiedzie przez Młodów (2 km) do Baszni Dolnej (7,5 km), później do Baszni Górnej (9,5 km), Podlesia (10 km), Huty Kryształowej (15 km) i na koniec do

dawnej Sieniawki (16 km). Stąd możemy wrócić do Lubaczowa przez Borową Górę. W Baszni Dolnej i Hucie Kryształowej (trasa piesza lub rowerowa do Radruża), zgodnie z ruchem oddziałów hetmana Sobieskiego w 1672 roku, można kontynuować wyprawę szlakiem horynieckim. Kierunek do przejścia granicznego Budomierz-Hruszów (13 km), wiedzie z Lubaczowa na wschód, przez Lisie Jamy (3,5 km) z przystankiem Krowicy Samej (12 km). W Budomierzu, poprzez powstające przejście graniczne, będzie możliwość połączenia się ze szlakiem niemirowskim po ukraińskiej stronie granicy. Z kolei na południowy-wschód od Lubaczowa prowadzi trasa do przejścia granicznego Korczowa-Krakowiec (ok. 33 km). Przemierzając tę drogę mijamy miejscowości na szlaku lubaczowskim: Opakę (3 km) i Szczutków (6 km), by później mieć możliwość połączenia się ze szlakiem wielkoockim na terenie Polski i szlakiem jaworowskim na terenie Ukrainy. Wyruszając z Lubaczowa na północ możemy odwiedzić Załuże (6,5 km) i przez Dachnów (6 km) połączyć się ze szlakiem cieszanowskim.

Jak wynika z diagnozy sytuacja społeczno-ekonomiczna i środowiskowa sołectwa wskazuje na zapóźnienie rozwoju gospodarczego, lecz równocześnie na znaczący potencjał rozwojowy, którego efektywne wykorzystanie będzie sprzyjać zwiększeniu dobrobytu mieszkańców. Szansą i potencjałem jest siła tkwiąca w społeczności lokalnej. Ponadto dla rozwoju wsi przyczynić się może aktywność osób młodych, przy odpowiednim wykorzystaniu instrumentów wsparcia. Szansą będzie rosnąca gotowość do podejmowania działalności pozarolniczej, przy odpowiednim wsparciu merytorycznym i finansowym. W dłuższej perspektywie prowadzić to może do powstania nowych miejsc pracy i wzrostu dochodów, jak również ukształtowania się pełnego wizerunku wielofunkcyjnych obszarów wiejskich.

Potencjał rozwojowy stanowi Festiwal Kultur i Kresowego Jadła w Baszni Dolnej (Osiedle Sołotwina). Impreza ma wymiar regionalny i międzynarodowy, ma nie tylko promować kresowe smaki, ale i uczyć poprzez rozrywkę historii i kultury regionu. Program imprezy obejmuje, m.in.: występy zespołów "Kresy" i "Niespodzianka", konkurs kulinarny "Kresowe Jadło", "Gotowanie w plenerze" kuchnia słowacka, ukraińska i węgierska, pokazy sztuki rycerskiej i turniej z udziałem publiczności, "Gotowanie w plenerze" kuchnia polska i tatarska, uroczysty wjazd króla Jana III Sobieskiego z orszakiem, występ Zespołu Pieśni i Tańca "Roztocze" z Tomaszowa Lubelskiego, Występ zespołu folklorystycznego "Vinancan" ze Słowacji, widowisko "Teatr Ognia", występ gwiazd festiwalu). Uczestnicy festiwalu mogą spróbować tradycyjnych potraw kresowych. Bogactwo dorobku kulinarnego zostaje zaprezentowane przez ponad 50 wystawców, w tym koła gospodyń wiejskich, stowarzyszenia, restauracje, gospodarstwa agroturystyczne i producenci żywności. Ciasta, nalewki i desery, zupy, dania mięsne i jarskie. W konkursie kulinarnym „Kresowe Jadło” oceniane są potrawy w 3 kategoriach: A – Koła Gospodyń i Stowarzyszenia, B – restauracje i gospodarstwa agroturystyczne, C – Producenci żywności. Uzupelnieniem dań konkursowych są stoiska kulinarne, w których gotują delegacje partnerskie. Prezentowane się kuchnia tatarska w wykonaniu grupy tatarskiej z Podlasia. Dodatkowo atrakcyjność stoisk podnosi stoisko z kuchnia świata, w 2012r. każde stoisko odwiedziła i sprawdziła smak przygotowanych tam potraw znana z telewizyjnego serialu „Solejukowa” czyli Katarzyna Żak wraz z mężem Cezarym Żakiem). Zgodnie z tradycją, elementy historyczne w wykonaniu rycerstwa z Sandomierza i tatarskiej grupy rekonstrukcyjnej z Podlasia pod

kierownictwem Mirka Majkowskiego z Przemyskiego Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznej „X D.O.K.” Pokazy walk, strzelanie z łuku tatarskiego, turniej wielozadaniowy dla widzów oraz triumfalny wjazd orszaku Króla Jana III Sobieskiego na plac i jego wejście na scenę cieszą się ogromnym zainteresowaniem, inscenizacja „Odbicia jasyru” w rekonstruowanej Bitwie pod Niemirowem z 1672 r. Dokładnie przedstawiana jest taktykę przyjętą przez hetmana Sobieskiego podczas wyprawy na czambuły tatarskie, szczególną więc uwagę poświęca się pokazaniu tzw. kosza. Wobec znaczniejszej siły tatarskiej hetman musiał wykazać się sprytem i odkryć miejsce sadowienia „koszy” tatarskich (czyli miejsca spotkań oddziałów wyprawiających się po łup i wracających razem by chronić zdobyty jasyr). W wykonaniu członków bractwa rycerskiego obejrzyć można „teatr ognia”. Centralną część placu zajmuje Kresowa Osada dla dzieci, stanowiąca plac zabaw z minionej epoki. Obok niej skupiają się stoiska rękodzielników i twórców ludowych. Na scenie prezentują się zespoły pieśni i tańca Kresy”i „Roztocze” oraz słowackie i węgierskie zespoły folklorystyczne. Bardzo liczna widownia, szacowana na około 10 tysięcy lub więcej (w 2012r.koncert zespołu Golec u Orkiestra. Bliźniacy z Milówki byli jak zwykle niezawodni i gorącym występem zafascynowali zebranych wokół sceny widzów). Folklor i tradycje ziemi ukraińskiej prezentowane są przez gości z partnerskiej gminy Niemirów.

Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i współpracy gospodarczej nastąpi przez projekty, które będą inicjować powstawanie, rozwój, przetwarzanie, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenie jakości produktów i usług bazujących na zasobach sołectwa (osady kresowej, zwyczajów), w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym.

Dla aktywnych organizowany jest rajd rowerowy „Szlakiem leśnych barci”. Rowerzyści zatrzymują się w leśnych pasiekach, próbując znakomitych miodów. Trasa nie jest łatwa, bo wiedzie przez leśne ścieżki, czasem też mocno pagórkowaty teren, ale jest entuzjastycznie przyjmowana przez rowerzystów w każdym wieku. Cyklicznie w maju Gminna Biblioteka Publiczna w Lubaczowie z/s w Baszni Dolnej organizuje rajd (ogólnopolska cykliczna akcja) z udziałem bibliotekarzy, czytelników i rowerzystów pod hasłem Pierwsza grupa rowerzystów rusza spod Biblioteki w Młodowie i łączy się z czytelnikami z Baszni Dolnej, w trasę prowadzącą do Rezerwatu Przyrody „Jedlina” (współpraca z nadleśnictwem). Kolejnym punktem programu rajdu jest grillowanie (które mogą obsługiwać cateringowo mieszkańcy sołectwa), zostaje przeprowadzony konkurs czytelniczy oraz blok rekreacyjno-sportowy z nagrodami dla dzieci i rodziców.

Słabą stroną sołectwa jest informacja i promocja atrakcji rekreacyjno-turystycznej i sportowej, monitoring ruchu turystycznego. Ilość i jakość ofert turystycznych są również na niezadowalającym poziomie. Brakuje również współpracy pomiędzy poszczególnymi usługodawcami. Dobrze rozwijającą się formą turystyki jest agroturystyka.

Od 2012 r. w Baszni Dolnej rozpoczyna się budowa Kresowej Osady, wzmocni ona potencjał rozwojowy wsi. Powstaną m.in. budynek szkoleniowo-warsztatowy z zapleczem gastronomicznym, muzeum, scena i wiata rekreacyjna. Budowa Kresowej Osady i zagospodarowanie terenu wokół niej, realizowane są w ramach zadania

„Utworzenie Kresowej Osady oraz nadanie nowych funkcji turystycznych i edukacyjnych - szansą dla obszaru przemysłowego i popegeerowskiego Gminy Lubaczów”. Na terenie kresowej osady w Baszni Dolnej odtworzony zostanie Nie zabraknie drewnianych domów mieszkalnych i stodoły. Celem projektu, na realizację którego gmina Lubaczów otrzymała 85 proc. dofinansowania z Unii Europejskiej, jest promocja produktów regionalnych, zrekultywowanie niezagospodarowanych terenów oraz zaktywizowanie pszczelarzy, rolników i bezrobotnych. W ramach projektu wyremontowana zostanie stara szkoła w Baszni Górnej z przeznaczeniem na promocję produktów pszczelarskich. Znajdzie się tam m.in. rozlewnia miodów. Przy cmentarzu ewangelickim planuje się projekt parkingu oraz wyremontowana zostanie droga dojazdowa do osady, która ma 650 metrów. Kresowa osada, która zajmie 39 tys. metrów kwadratowych, ma się także przyczynić do stworzenia dodatkowych gospodarstw agroturystycznych. Inwestycja ma być gotowa pod koniec lipca 2013r. Osada kresowa może być miejscem tętniącym życiem kulturalnym, przyciągającym turystów. Tak jak jest w Wolinie czy Biskupinie. Kresowa Osada nie będzie tylko i aż żywą lekcją historii, ale może przyczynić się do utworzenia nowych miejsc pracy.

Potencjałem rozwojowym jest tradycja ginących zawodów jako atrakcja turystyczna w Kresowej Osadzie oraz nowe miejsca pracy. Ciekawym pomysłem może być zorganizowanie szkoleń dla bezrobotnych mieszkańców wsi, z zakresu starych rzemiosł. Osoby te mogłyby w przyszłości otworzyć własne warsztaty. Poza tym, napływ turystów daje sporo możliwości - ludzie z inicjatywą na pewno potrafią na tym skorzystać. Powinien być to teren, który będzie na tyle atrakcyjny dla turystów, aby zdecydowali się pozostać we wsi lub na obszarze na dłużej. Tradycyjne rękodzieło staje się więc coraz bardziej unikalnym elementem życia. Paradoksalnie zaś tradycyjne metody wytwarzania - dlatego, że są rzadko spotykane i zanikają, mogą stać się atrakcją dla turystów. Przedmiotem zainteresowania turystów mogą być nie tylko odchodzące w zapomnienie rękodzielnicze umiejętności, ale także związana z procesem wytwórczym obrzędowość. Pokaz starodawnych zwyczajów i obrzędów to doskonały sposób na uatrakcyjnienie jarmarków, targów i odpustów, na których tradycyjnie wytwarzane rękodzieło przechodzi „proces standaryzacji” i jest zbywane. "Garncarski zaułek" prowadzić może sklepik z lokalnymi produktami, wszystkie produkty wytwarzane są ręcznie, według starych technologii.

Atrakcja turystyczna¹ to wszystkie elementy, które skłaniają turystów do opuszczenia domu. W związku z czym, bodźcem do odbycia podróży turystycznej może być nie tylko chęć nabycia regionalnych wyrobów rękodzielniczych, ale także zainteresowanie samym procesem wytwórczym. Jak wskazują wyniki badań ankietowych² ponad 77% respondentów wyraziło bardzo duże lub duże zainteresowanie możliwością zakupu rękodzieła ludowego. Przytoczone badania choć przeprowadzone wśród osób zainteresowanych głównie ofertą gospodarstw agroturystycznych wskazują jednak na potencjalny popyt na produkty turystyczne stworzone w oparciu o kultywowanie tradycyjnych technik wytwarzania. Zapotrzebowanie na tego rodzaju ofertę nie dziwi zwłaszcza w kontekście zmieniających się w turystyce trendów, tj. odchodzenia od turystyki biernej określanej

¹ Jak podaje Z.Kruczek 2009

² Badania przeprowadzone przez M. Woźniak i T. Cebulaka w 2006 roku wśród 365 osób

mianem 3S (sun, sea, sand) na rzecz turystyki aktywnej charakteryzowanej przez akronim 3E (entertainment, excitement, education)³. Turysta aktywny to także turysta ciekawy miejsca docelowego - panujących tam zwyczajów oraz mieszkających tam ludzi. Produkt turystyczny Baszni Dolnej skonstruowany w oparciu o dziedzictwo kulturowe, który daje możliwość podglądania pracy rzemieślników posiadających rzadkie umiejętności lub możliwość uczestniczenia w warsztatach rękodzielniczych doskonale wpisuje się w potrzeby „nowego” turysty. Wymiar edukacyjny tak przygotowanej oferty pozwala na dywersyfikację odbiorców na kilka segmentów:

- dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym
- rodziny z dziećmi,
- seniorów,
- osoby niepełnosprawne,
- pracowników firm,
- turystów zagranicznych,
- artystów.

Jednak by proces wytwarzania tradycyjnymi technikami mógł być atrakcją turystyczną, a także podstawą stworzenia produktu turystycznego musi otrzymać oznacznik. „Ginący zawód” nabierze bowiem dopiero charakteru atrakcji, gdy zostanie wyjaśniony, opisany za pomocą oznacznika np. w formie broszury informacyjnej, tablicy informacyjnej, czy też ustnego objaśnienia procesu produkcji. Nieodpowiednio zaprezentowane nawet bardzo rzadkie umiejętności nie muszą wcale stać się atrakcją turystyczną. Inną barierą w rozwoju turystyki w oparciu o ginące zawody może być oferowanie poszczególnych usług, które nie tworzą spójnego – kompletnego produktu turystycznego. Pokaz wytwarzania rękodzieła to nie jeszcze produkt turystyczny. By powstał prawidłowo skomponowany produkt turystyczny niezbędne są bowiem trzy warstwy: rdzeń, produkt podstawowy i produkt poszerzony. Możliwość nauki rzadko spotykanych umiejętności lub obserwacja pracy rzemieślnika opiera się na doświadczeniu, przeżywaniu i samorealizacji, a właśnie takie odczucia mogą tworzyć rdzeń produktu turystycznego.

Zakres usług przekracza najczęściej techniczne możliwości jednego rzemieślnika. W tym miejscu właśnie powinno dojść do współpracy lokalnej społeczności na rzecz obsługi ruchu turystycznego. Włączenie jak największej liczby mieszkańców w świadczenie usług podstawowych (agroturystycznych) i uzupełniających daje bowiem szansę na stworzenie kompletnego produktu turystycznego.

Mocną stroną jest poszerzona część produktu turystycznego:

- a. Festiwal Kultur i Kresowego Jadła w Baszni Dolnej;
- b. Atrakcja turystyczna Kresowej Osady „Wesele kresowe”;
- c. Oferta dla szkół-wizyta w Osadzie Kresowej-dotyk kresowej kultury;

³ Kaczmarek, Stasiak, Włodarczyk 2005

- d. Cykliczna impreza przesilenia letniego –Noc świętojańska, Noc Kupały- Święto Kupały (21 na 22 czerwca –późniejsza wigilia św. Jana obchodzona jest z 23 na 24 czerwca.

Możliwości wykreowania tak zaprojektowanego produktu turystycznego zależą od wielu czynników, w tym głównie od integracji i świadomości regionalnej mieszkańców, sprawności organizacji : OSP, Koła Gospodyń Wiejskich, rady sołectkiej, stowarzyszeń, klubu sportowego i stopnia zachowania pozostałości kultury ludowej. Imprezy integracyjne we wsi to :Lipcowy Festyn sportowy odbywający się na stadionie sportowym w Baszni Dolnej, jest to „arena” zmagania sportowców Ludowych Klubów Sportowych w ramach Gminnego Święta Sportu Wsi. Ludowe Kluby Sportowe z Gminy Lubaczów wystawiają swoich najlepszych reprezentantów do udziału w konkurencjach lekkoatletycznych. Dla najmłodszych uczestników Festynu przygotowany jest blok rekreacyjno–sportowy z nagrodami, które cieszą najmłodszych uczestników (sponsor nagród- Gminny Ośrodek Kultury w Lubaczowie). Należy podkreślić duży wkład w przygotowanie i oprawę działaczy sportowych LKS HURAGAN Basznia Dolna oraz aktywność działaczy OSP.

Jak wskazują dane statystyczne ginące zawody mogą stanowić atrakcję turystyczną o czym świadczy zwiększająca się na przestrzeni lat liczba osób odwiedzających zagrody garncarskie, tematyczne osady historyczne. Obserwowany w pierwszych latach funkcjonowania szlaków garncarskich znaczący wzrost liczby odwiedzających generował także wzrost liczby udzielonych noclegów, co wskazuje na dobre skomponowanie oferty skierowanej do turystów. Obserwowane załamanie liczby udzielonych noclegów, co z jednej strony wynika z pewnością ze spadku liczby odwiedzających, a z drugiej strony może świadczyć o zmniejszającym się odsetku turystów na rzecz jednodniowych odwiedzających. Zasadne jest monitorowanie nie tylko liczby odwiedzających osadę kresową, ale analizowanie tych danych w kontekście innych parametrów obrazujących ruch turystyczny na terenie całej gminy. Szersze podejście da bowiem możliwość diagnozowania oferowanego produktu turystycznego, a w szczególności pozwoli zaobserwować czy zwiększające się zainteresowanie turystów ofertą osady kresowej przekłada się także na finansowe korzyści dla mieszkańców sołectwa.

Ginące zawody jako alternatywne źródło zarobkowania dla mieszkańców Baszni Dolnej. Na podstawie przytoczonych wcześniej danych statystycznych i wyników badań można stwierdzić, że zanikające umiejętności rzemieślnicze mogą być podstawą tworzenia produktów turystycznych i istnieje na nie popyt. Problemem jednak często jest sędziwy wiek rzemieślników i brak ich następców. Wśród tworzących obecnie na terenie całej Polski 92 garncarzy zaledwie 15% to osoby w wieku do 45 lat, natomiast przeważającą większość (85%) stanowią twórcy w wieku od 46 do 60 lat i powyżej⁴. Niechęć do kultywowania rodzinnych tradycji rzemieślniczych może wynikać z trudności opanowania rzemiosła, pracochłonności wytwarzanych wyrobów, ograniczonego rynku zbytu, ale także obserwowanej migracji ze wsi do miast. Jak wskazują bowiem przytoczone wcześniej wyniki badań 21% mieszkańców obszarów wiejskich deklaruje gotowość do przeprowadzenia się do miasta i są to głównie osoby młode (do 29 lat – 41%) oraz stosunkowo dobrze wykształcone (wykształcenie wyższe 32%, średnie 27%). Wśród mieszkańców wsi jedynie 7% ludności prowadzi

⁴ Polska wieś..., 2007.

działalność gospodarczą niezwiązaną z rolnictwem, a w grupie rolników odsetek ten jest jeszcze mniejszy i wynosi zaledwie 4%. Z pewnością taką sytuację umacniają preferencyjne dla rolników składki na ubezpieczenie społeczne. W chwili obecnej rzemiosłem lub rękodzielnictwem na terenach wiejskich zarobkowo zajmują się jedynie rolnicy, przy czym odsetek prowadzonych w tym zakresie działalności gospodarczych wynosi zaledwie 5%⁵. Jednak barierą w rozwoju kulturowych produktów turystycznych nie jest niski odsetek ewidencjonowanych w tym zakresie firm, gdyż prezentacja umiejętności i sprzedaż rękodzieła może stanowić uboczne zajęcie zarobkowe (zwolnione od obowiązku zgłoszenia działalności gospodarczej), tylko ogólnie obserwowany na wsi niski poziom przedsiębiorczości, o czym świadczy także struktura źródeł dochodu gospodarstw domowych. Dzięki ofiarności mieszkańców (zgromadzonych eksponatów to dary i depozyty, często rodzinne pamiątki, przekazywane z własnych gospodarstw) Urządzone będą w dalszej przyszłości warsztaty (niektóre w gospodarstwach agroturystycznych): szewski, garncarski, krawiecki, wikliniarski, bednarski, kuźnia, stanowisko pszczelarskie, tkackie, wystawa sprzętu gospodarstwa domowego, wystawa dawnych maszyn rolniczych, ekspozycja przyrodnicza i historyczna. Przy współpracy innych organizacji, spółdzielni powstanie także możliwość zrealizowania programu zatrudnienia, dzięki któremu w osadzie kresowej pracować będą osoby będące mieszkańcami Baszni Dolnej i okolicznych miejscowości. W osadzie kresowej prowadzone będą warsztaty nauki kowalstwa, garncarstwa i wikliniarstwa, przygotowujące do uruchomienia produkcji rękodzieła- drobnych naczyń glinianych, wyrobów wikliniarskich czy bednarskich przez osoby zainteresowane takimi zajęciami.

Inną cenną inicjatywą będzie przeprowadzony w latach 2013-2014 projekt „ Reaktywacja ginących zawodów ” współfinansowany z środków unijnych czy gminnych. Projekt obejmował będzie grupę beneficjentów, którzy uczestniczyli w kursach zawodowych zdobywając umiejętności rękodzielnicze w zakresie: kowalstwa artystycznego, wikliniarstwa, plecionkarstwa, malowania na szkło, snycerstwa, , koronkarstwa, oraz garncarstwa. Efektem przeprowadzonych szkoleń będzie nie tylko wskazanie ludziom zatrudnionym w rolnictwie, a także z niego odchodzącym, możliwości znalezienia zatrudnienia poza sektorem rolnym, ale powołanie do życia w przyszłości (z inicjatywy samych beneficjentów projektu) Stowarzyszenia Twórców Rękodzieła Ludowego i Artystycznego. Podobnie efekty projektu „Ginące zawody”, w ramach którego można też umożliwić rzemieślnikom uczestnictwo w renowacji i modernizacji starych dworków i budowli z terenu województwa. Realizatorom projektu zależeć będzie też na podtrzymaniu tradycji lokalnej związanej z określonym stylem np. młynarstwa, kowalstwa, detali architektonicznych, czy witraży. Realizatorzy szukać będą takich rzemieślników jak: dekarz, cieśla, zdun, sztukator, kowal, kołodziej, tkacz, garncarz, lutnik, stolarz, snycerz oraz witrażystów. W ciągu miesięcy realizacji projektu uda się stworzyć bazę danych rzemieślników wykonujących stare zawody, wydać publikację, w której zamieszczone będą informacje o rzemieślnikach sołectwa oraz obszaru, zdjęcia wyrobów poszczególnych rzemieślników oraz ich aktualne oferty produkcyjne.

⁵ Polska wieś..., 2007

Opracowany zostanie program szkoleniowy dla młodych, bezrobotnych osób, a finałowym przedsięwzięciem projektu będzie otwarcie wystawy wyrobów rzemieślniczych w jakimś zabytkowym miejscu.

Z czasem projekt przerodzi się w pomysł utworzenia WIOSKI KRESOWEJ, w której zatrudnienie mieszkańców oparte będzie na wykonywaniu starych zawodów i sprzedaży wytworzonych produktów m.in. za pomocą internetu. Wioska kresowa łączy przedsiębiorczość z promocją historii i kultury regionalnej. W oparciu o dawne umiejętności rzemieślnicze i ginące już dziś zawody stwarza szansę zatrudnienia dla kilkudziesięciu mieszkańców wsi. Projekt ma charakter demonstracyjny, prezentując miejsce i rolę starych technologii rzemieślniczych i ich opłacalność na nowoczesnym, konkurencyjnym rynku. Będzie konkretną zrealizowaną wizją rozwoju dla innych sołectw rolniczych i przykładem nowego sposobu pozyskiwania źródeł dochodu dla mieszkańców wsi. Nadrzędnym celem projektu będzie stworzenie dobrze funkcjonującego modelowego przedsiębiorstwa społecznego na wsi, złożonego z kilkunastu różnych podmiotów- organizacji i osób prowadzących działalność gospodarczą tworzących razem klaster. To przedsiębiorstwo społeczne prowadzi pod wspólną marką- produkcję i usługi w zakresie garncarstwa, krawiectwa, produkcji papieru czerpanego, agroturystyki i turystyki wiejskiej. Głównym źródłem finansowania projektu będą dotacje. W ramach realizacji projektu przeprowadzone będą szkolenia dla osób bezrobotnych. W przedsiębiorstwie, które zostanie stworzone do obsługi imprez pracować będzie docelowo kilka osób, w tym również osoby spośród beneficjentów..

Możliwość włączenia jak najliczniejszej grupy mieszkańców w proces współtworzenia produktu turystycznego daje projekt organizacji inscenizowanych wesel podkarpackich oraz projekt sprzedaży rzemiosła i lokalnych produktów przez Internet. Turyści wcielając się w rolę gości weselnych będą mieli okazję współuczestniczyć w podkarpackich obyczajach weselnych inicjowanych przez mieszkańców Baszni Dolnej wcielających się w rolę gospodarzy przyjęcia, a także skosztować tradycyjnych weselnych potraw przygotowanych wg starych receptur. Nie jest to pomysł nowy, ale godny naśladowania, gdyż np. w wiosce ginących zawodów (Old Sturbridge Village) w stanie Massachusetts w USA ponad 100 wolontariuszy odgrywa swoje role prezentując dawne techniki wytwarzania i zwyczaje. Choć osoby te za poświęcony czas nie otrzymują żadnego wynagrodzenia czerpią korzyści finansowe wynikające z faktu, że wioskę odwiedza rocznie około 25 tys. osób. Uzyskują oni bezpośrednio dochody z turystyki oferując szereg usług, od noclegu poczynając poprzez gastronomię, a na wyrobie i sprzedaży pamiątek kończąc. Prowadzą płatne warsztaty rzemieślnicze. Również osoby, które nie mają bezpośredniego kontaktu z przybywającymi do wioski turystami, dzięki efektowi mnożnika turystycznego czerpią pośrednie korzyści finansowe zainicjowane wydatkami turystów.

Atrakcja turystyczna Kresowej Osady „ Wesele kresowe” to inscenizacja dawnych obyczajów weselnych, którą organizować będą mieszkańcy dla turystów jako atrakcję wioski. Turyści są gośćmi weselnymi, a wesele prowadzą aktorzy - mieszkańcy przebrani w tradycyjne stroje. W trakcie imprezy prezentowane są stare, tradycyjne, mazurskie obyczaje weselne, a goście spożywają weselne potrawy przygotowane według starych receptur. Orszak weselny przyjeżdża do gości ustrojoną furmanką. Goście weselni śpiewają piosenki

ludowe, tańczą, uczestniczą o obrzędzie weselnym (np.. do tańca przygrywa weselna kapela, trwa 3 - 4 godziny,).

Oferta dla szkół-wizyta w Kresowej Osadzie -dotyk kresowej kultury . Wizyta przygotowana jest dla różnych grup wiekowych: dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych, uczniów gimnazjów, uczniów szkół średnich. Wizyta w Kresowej Osadzie będzie trwała ok. 4 godziny. W tym czasie uczestnicy zwiedzą wioskę. Program wizyty:

- zwiedzanie Osady Kresowej;
- kresowy poczęstunek (soki i napoje owocowe, woda-catering przygotowany przez firmę cateringową mieszkańców wsi, koło gospodyń wiejskich);
- prezentacja 45 min. „Obrzędy i tradycje kresowe”;
- warsztaty do wyboru: garncarskie – lepienie, toczenie na kole , wytwarzanie papieru czerpanego,
- gry terenowe: kometka, indiacca, mini golf;
- możliwość zamówienia dla grupy warsztatów z witrażu, krawiectwa, bibułkarstwa, malowania na szkle, zdobienie ceramiki lub wyrobu pamiątek.

Na życzenie przygotowywany będzie projekt: wydarzeń plenerowych dla dzieci przedszkolnych, uczniów i nauczycieli. Zbudowana zostanie scena teatralna z nagłośnieniem i oświetleniem z widownią – możliwość wystawiania sztuk teatralnych, organizowania festiwali.

Potencjałem rozwojowym jest też cykliczna impreza przesilenia letniego –Noc świętojańska, Noc Kupały-Święto Kupały (21 na 22 czerwca -późniejsza wigilia św. Jana obchodzona jest z 23 na 24 czerwca) organizowane jest oficjalnie w wielu miastach polski i wsiach. Ta najkrótsza w roku noc, to noc ognia i wody, noc zespolenia sił męskich i żeńskich. Święto ognia, wody, słońca i księżyca, urodzaju, płodności, radości i miłości , jedności– obchodzone na obszarach zamieszkiwanych przez ludy słowiańskie, bałtyjskie, germańskie i celtyckie a także przez część narodów wywodzących się z ludów ugrofińskich np. Finów (w Finlandii noc świętojańska jest jednym z najważniejszych świąt w kalendarzu) i Estończyków. Do tej pory takie imprezy nazywano Wiankami w Polsce. Może to i właściwe podejście do Kupały i samego naszego starego święta – zupełnie inne niż to katolickie – wesoło, radośnie, hucznie, kupalnie. Wiara Przyrody –Kupałę czyni częścią Boga Bogów – Świętowita – może przeżywać to święto jak imprezę lub z z refleksją religijną i świadomością głębszego wtajemniczenia w prawa przyrody. W trakcie przesilenia letniego odbędą się pokazy kultury kresowej np. kulinarnej -„Innowacje i kreacje kresowe”, będzie można posłuchać też tradycyjnych pieśni słowiańskich w wykonaniu zespołów muzycznych. przy wodnym oczku w parku - Noc Sobótkowa obchodzona była przez całą gminę Lubaczów. Składały się na nią występy artystyczne – Zespołu Pieśni i Tańca „Kresy, dziecięcego zespołu „Witoski” i nowej gwiazdy muzyki ludowej – zespołu śpiewaczego z Baszni Dolnej. Na artystyczne występy składają się tańce i śpiewy – nimf , niosących pochodnie i przyozdobionych wiankami, inscenizacja nawiązująca do „Świtezianki” Adama Mickiewicza, a także tradycyjne rzucanie wianków na wodę, zabawy i konkursy w tym na najładniejszy wianek, grilowanie i ciasteczka z piekarni „Słoneczko”. We wspólne

przygotowanie wieczoru włączają się wsie - Basznia Górna, Piastowo, Tymce i Podlesie, Koła Gospodyń Wiejskich z „Kresowym Jadłem” oraz członkowie Klubów Seniora i samorządowcy. Organizatorami Nocy Świętojańskiej byli – Klub Seniora w Baszni Dolnej i miejscowy Zespół Szkół Publicznych, przy wsparciu Gminnego Ośrodka Kultury w Lubaczowie. Nad bezpieczeństwem imprezy czuwają strażacy z OSP w Baszni Dolnej i Górnej.

Przytoczone przykłady istniejących lub dopiero planowanych inicjatyw wskazują, że lokalni władarze i organizacje pozarządowe zauważyli już potencjał jaki drzemie w kultywowaniu starych umiejętności rzemieślniczych i próbują sprawić, by rolnicy i pozostali mieszkańcy terenów wiejskich zauważyli w nich potencjalne źródło bezpośrednich i pośrednich dochodów.

5. Program długoterminowy

Plan i program odnowy wsi Basznia Dolna Wizja wsi: Basznia Dolna

I. Plan			II. Program odnowy wsi	
1. Cele Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję	2. Co pomoże osiągnąć cel?		3. Co może przeszkodzić?	Projekty, przedsięwzięcia - co wykonamy?
	Zasoby czego użyjemy	ATUTY Silne strony i szanse Co wykorzystamy?	BARIERY Słabe strony Co wyeliminujemy? Zagrożenia Czego unikniemy	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO				
1. Ochrona zabytków historycznych 2. Kultywowanie tradycji 3. Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej 4. Rozwój funkcji turystycznych i edukacyjnych 5. Rozwój lokalnej kuchni i potraw	– Cerkwisko, cmentarz greckokatolicki, rządcówka, – wieża ciśnień, pastarówka, – kapliczki i krzyże przydrożne	– grupa ludzi chętnych do pracy – współpraca z KGW, Klubem Seniora – Stowarzyszeniem Rozwoju Lokalnego – zaangażowanie ludzi młodych – tworzenie kroniki, zdjęć i zapisków	– bierność mieszkańców – niski poziom wiedzy mieszkańców o tradycji i historii	– Promocja Baszni Dolnej jako wsi kresowej na szlaku dziedzictwa Jana III Sobieskiego – Budowa „Kresowej osady”: – Wykreowanie lokalnych potraw; – Współpraca z Muzeum Kresów , – Prowadzenie warsztatów i szkoleń w projekcie „Reaktywacja ginących zawodów”; – Promocja Kresowej Osady i wsi poprzez ustawienie tablic informacyjnych (witaczy), strony internetowej, – Książka kucharska „ Festiwal smaku kultur i Kresowego Jadła”; – Projekt zgromadzenia eksponatów - darów i depozytów, rodzinnych pamiątek, przekazywanych z własnych gospodarstw mieszkańców do muzeum prowadzonego przez sołectwo;
B. STANDARD ŻYCIA				
1. Rozwinięta infrastruktura bazy turystyczno - rekreacyjnej 2. Ochrona walorów krajobrazowych 3. Poprawa estetyki wsi 4. Zagospodarowanie obszarów atrakcyjnych turystycznie	– Kresowa osada, – ścieżki – trasy turystyczne (rowerowe) – schronisko noclegowe	– biblioteka, – Zespół Szkół Publicznych, – współpraca z gminą i parafią – Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego	– niedostateczne zabezpieczenie w place parkingowe – niewykorzystany odpowiednio teren pod budowę osady i jej zagospodarowanie	– Doposażenie świetlicy wiejskiej (domu kultury); – Modernizacja boiska sportowego do piłki nożnej – Utrzymanie ścieżek rowerowych; – Zaangażowanie młodzieży w dbanie o walory krajobrazowe i estetykę wsi- stworzenie młodzieżowej rady sołectkiej; – Projekt zagospodarowania parku wiejskiego; – Konkurs na najpiękniejszą zagrodę i ogródek; – Plac grillowy w parku wiejskim; – Zabezpieczenia i oznakowania miejsc przyrody, młyna, odkrywek geologicznych i innych cennych obiektów i miejsc w sołectwie,

<p>1. Tolerancja wobec innych wyznań i przekonań</p> <p>2. Życzliwość i akceptacja różnych postaw</p> <p>3. Poczucie bezpieczeństwa</p> <p>4. Poczucie współuczestnictwa i współtworzenie wizji</p> <p>5. Rozwój aktywności społecznej mieszkańców</p> <p>6. Integracja „Klubu Seniora”</p> <p>7. Praca z dziećmi i młodzieżą - integracja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - domy kultury, - biblioteka, - Ochotnicza Straż Pożarna, - Zespół Szkół Publicznych, - parafia - Gminna Biblioteka Publiczna w Lubaczowie z/s w Baszni Dolnej, - bibliotekarze, 	<ul style="list-style-type: none"> - wpajanie tolerancji od najmłodszych lat - organizowanie konkursów 	<ul style="list-style-type: none"> - niski poziom świadomości mieszkańców o bezpieczeństwie oraz wizji odnowy wsi - Konieczność realizacji projektu z własnych środków (refundacja poniesionych kosztów) ograniczy zainteresowanie realizacją projektów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania integracyjne mieszkańców np. Mapa wspomnień-wieczorki z seniorami; - Założenie strony internetowej Baszni Dolnej; - Kalendarz imprez cyklicznych: <ul style="list-style-type: none"> a) Spotkania okolicznościowe: Dzień dziecka, matki, babci , dziadka, święta, zabawa sylwestrowa, karnawałowa b) Festyn rodzinny w parku wiejskim; c) Uczestnictwo w cyklicznym Rajdzie rowerowym "Odjazdowy Bibliotekarz " oraz obsługa cateringowa rajdu; d) Impreza dla dzieci w bibliotece pt. „Czytając dziecku, pomagasz mu zrozumieć świat”; e) „Majówka z Polską”- uczczenie Dnia Flagi i Święta Konstytucji 3 maja; f) Noc Świętojańska g) Święto Sportu Wsi; h) „Sportowy Weekend w Baszni Dolnej”(luty) i) Turnieje piłki nożnej j) Liga Piłki Nożnej Chłopców k) Udział warcabistów z Baszni Dolnej w Mistrzostwach Polski pionu LZS l) Mistrzostwa powiatu Lubaczowskiego szkół podstawowych w Warcabach m) Turniej piłki siatkowej mężczyzn - Forum odtwórców historii i tradycji w osadach; - Spotkania -Dyskusyjne Kluby Książki w Gminnej Bibliotece Publicznej w z/s w Baszni Dolnej - Szkolenia z marketingu - tworzenia produktów w osadzie kresowej- kurs garncarstwa, krawiectwa); - Spotkania z pszczelarzami –produkty pszczelarskie w sprzedaży w Osadzie Kresowej; - Oferta dla szkół-wizyta w Osadzie Kresowej-dotyk kresowej kultury Wizyta przygotowana jest dla różnych grup wiekowych: dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych, uczniów gimnazjów , uczniów szkół średnich; - Projekt: oferta wydarzeń plenerowych dla dzieci przedszkolnych, uczniów i nauczycieli (na życzenie turystów); - Uczestnictwo w ogólnokrajowym dniu dla dzieci „baśniowa noc w bibliotece”- czytanie baśni; - zajęcia kulinarne dla dzieci „kolorowe jadlo” - zajęcia sportowej juniorów LKS „Huragan”
--	--	--	--	--

D. BYT					
1.	Promocja miejscowości	– Park wiejski	– grupa ludzi zajmująca się zbieraniem i umieszczaniem informacji o miejscowości	– bierność mieszkańców	– Stworzenie strony internetowej wsi: „Basznia Dolna wsią kresową” oraz strony „Osady Kresowej”;
2.	Promocja walorów turystycznych, informacja oraz wsparcie szkoleniowe	– kresowa osada	– Trasy turystyczne - ścieżki rowerowe	– trudności w pozyskiwaniu sponsorów	– „Interaktywna aplikacja” – na telefon;
3.	Utworzenie miejsc pracy związanych z obsługą turystów i kuracjuszy z pobliskiego Horyńca źródła	– Urząd Gminy Lubaczów, robocze spotkania organizowane przez Fundację Pomocy Wzajemnej „Barka”	– uatrakcyjnienie oferty turystycznej		– Promocja wsi na zewnątrz gminy na targach;
4.	Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców poprzez nabywanie umiejętności i wiedzy	– schronisko noclegowe	– Mieszkańcy będą aktywnie uczestniczyć w przygotowywanych spotkaniach informacyjnych, szkół		– Utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej;
5.	Rozwój agroturystyki i turystyki	– Pastorówka	– Będzie rosło zainteresowanie przedsiębiorczością i aktywizacją zawodową w regionie i kraju.		– Projekt wydania publikacji, w której zamieszczono informacje o rzemieślnikach z obszaru;
6.	Rozwój i promocja przedsiębiorczości		– Gminy, parafia, NGO i inne podmioty czynnie włączą się w proces aktywizowania mieszkańców.		– Opracowanie, druk i dystrybucja materiałów informujących, utworzenie folderu i publikacji dot. sołectwa;
7.	Popularyzacja upraw ekologicznych				– Wypożyczalnia rowerów;
					– Kursująca „ciuchcia”;
					– Budowa kompleksowej oferty turystycznej:
					– Szkolenia dla bezrobotnych mieszkańców wsi, z zakresu starych rzemiosł;
					– Spotkania robocze na temat: możliwości pracy w ramach ekonomii społecznej
					– Powstanie sklepu z lokalnymi produktami (garncarskimi, „miodem z receptur z dziada pradziada”, wyroby krawieckie) w Osadzie Kresowej ;
					– Oferta pokazu wesela kresowego w Osadzie Kresowej;
					– Projekt stworzenia bazy danych rzemieślników wykonujących stare zawody;
					– Na stronie internetowej zdjęcia wyrobów poszczególnych rzemieślników oraz ich aktualne oferty produkcyjne;
					– Stworzenie oferty sprzedaży produktów i usług podczas obsługi cyklicznych gminnych rajdów rowerowych przebiegających przez sołectwo
					– Stworzenie ścieżki edukacyjnej w młynie (za odpłatnością) przewodnicy oprowadzają po młynie;
					– Stworzenie dobrze funkcjonującego modelowego przedsiębiorstwa społecznego na wsi, złożonego z kilkunastu różnych podmiotów- organizacji i osób prowadzących działalność gospodarczą tworzących razem klaster;
					– Wspólna marka- produkcji i usługi w zakresie garncarstwa, krawiectwa, produkcji papieru czerpanego, agroturystyki i turystyki wiejskiej
					– Powstanie wzorcowego gospodarstwa ekologicznego;

6. Program krótkoterminowy

PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ROZWOJU WSI

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu (nazwa)	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punkcja	Hierarchia
			Organizacyjnie	Finansowo		
Co nas najbardziej zintegruje?	Wspólna zabawa	Plac grillowy w parku wiejskim	tak	nie	5	1
Na czy nam najbardziej zależy?	Aktywizacja mieszkańców	Wspólne inicjowanie działań w miejscowości np. Konkurs na najlepszą zagrodę- porządkowanie Impreza integracyjna	Tak	tak	2	4
Co nam najbardziej przeszkadza?	Bierność mieszkańców	Aktywizacja i włączenie ludności do działań na rzecz społeczności	tak	Tak	1	5
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Program Odnowy Wsi	Zagospodarowanie terenu miejscowości	tak	nie	4	2
Co nam przyjdzie najłatwiej?	Oddanie do użytku Kresowej Osady	Promocja poprzez ustawienie tablic informacyjnych (witaczy), reklamowych i strony internetowej	tak	nie	3	3
Projekt Małych Grantów	Plac grillowy w parku wiejskim					

7. Projekty infrastrukturalne planowane do realizacji na terenie miejscowości Basznia Dolna w latach 2012 -2017

Lp.	Tytuł projektu	Lata realizacji	Szacunkowy koszt w PLN
1.	Budowa chodników	2013-2016	500 000
2.	Modernizacja sieci energetycznych i budowa nowych punktów oświetlenia ulicznego na terenie miejscowości	2013 -2015	300 000
3.	Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowych na terenie miejscowości	2013 -2014	210 000
4.	Odbudowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych na terenie miejscowości	2013-2016	200 000
5.	Rozbudowa Zespołu Szkół Publicznych	2013-2016	2 600 000
6.	Budowa parkingu przy cmentarzu parafialnym	2013 - 2015	300 000
7.	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – Budowa Kresowej Osady – Etap II	2012 -2015	2 000 000
8.	Budowa i remont dróg gminnych i wewnętrznych	2013 - 2017	1 500 000

8. Informacje dodatkowe

Reasumując dotychczasowe rozważania bez wątplenia można stwierdzić, że ginące zawody mogą być atrakcją turystyczną i stanowić tym samym pozarolnicze źródło zarobkowania dla mieszkańców obszarów wiejskich. Odpowiednio zaprezentowany pokaz wytwarzania starymi technikami może być podstawą produktu turystycznego, jeśli zostanie uzupełniony szeregiem usług podstawowych i komplementarnych, a turysta konsument będzie mógł doświadczać, próbować, dotykać – czyli wtedy, gdy zostaną zaspokojone jego oczekiwania w zakresie samorealizacji. Rzadko spotykane umiejętności przerodzą się w zawód i sposób na pozyskiwanie środków finansowych, jeśli swoim kunsztem rzemieślnik zechce się podzielić i zacznie sprzedawać nie tylko wyroby finalne swojej pracy, ale usługę – naukę umiejętności wytwarzania. Rękodzieło i tradycyjne techniki wytwarzania mogą być składową oferty turystycznej regionu świadcząc o tożsamości i odrębności kulturowej, od „żywych” skansenów poczynając, poprzez gospodarstwa agroturystyczne, dydaktyczne, a kończąc na szlaku lub wiosce tematycznej. Jednak to jaką przybiorą formę, i czy staną się znaczącą atrakcją regionu przynosząc godziwe zyski jego mieszkańcom zależy w dużej mierze od nich samych.

Bibliografia

1. Strategia Rozwoju Gminy Lubaczów na lata 2007-2015
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubaczów na lata 2008-2014
3. Program rozwoju przedsiębiorczości Gminy Lubaczów na lata 2008 – 2010
4. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Lubaczów na lata 2010 – 2018
5. Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Lubaczów na lata 2010 - 2018
6. PODSUMOWANIE Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Lubaczów na lata 2009 – 2018 zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu
7. Bieńczyk G. Krajoznawstwo i jego związki z turystyką, Wyd. Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Warszawie, Warszawa 2003
8. Gołembski G. (red.): Kompendium wiedzy o turystyce, PWN, Poznań 2006
9. Kaczmarek J., Stasiak A., Włodarczyk B.: Produkt turystyczny, PWE, Warszawa 2005
10. Kruczek Z. (red.): Kompendium pilota wycieczek, Wyd. Proksenia, Kraków 2009
11. Skuza Z.: Ginące zawody w Polsce, Seria: Ocalić od zapomnienia, Wyd. Sport i Turystyka Muza S.A., Warszawa 2006
12. Woźniak M., Cebulak T.: Lokalna oferta agroturystyczna odzwierciedleniem społecznego zainteresowania turystów, [w: Sikorska-Wolak I. (red.): Turystyka w rozwoju obszarów wiejskich, Wyd. SGGW, Warszawa 2007
13. Polska wieś i rolnictwo 2007 – raport z badań, Pentor, Warszawa 2007
14. <http://atlaswsi.pl>
15. <http://www.lubaczow.pl>
16. Fijałkowski W., Szlakiem Jana III Sobieskiego, Warszawa 1984
17. Gmina Lubaczów. Środowisko przyrodnicze i kulturowe, red. Jerzy J. Fonfara, tekst: Janusz Mazur, Grzegorz Szafran, Rzeszów 2010